

T.C.

UFUK ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ ANABİLİM DALI

YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ PROGRAMI

**TÜRKİYE'DEKİ YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ
PROGRAMLARININ MÜFREDAT AÇISINDAN İNCELENMESİ
VE GELİŞTİRİLMESİ KONUSUNDA BİR YAPI ÖNERİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÜMİT YAŞAR KIRDÖK

TEZ DANIŞMANI

DR. ÖĞR. ÜYESİ CAN GÜLDÜREN

ANKARA

2020

T.C.
UFUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ ANABİLİM DALI
YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ PROGRAMI

**TÜRKİYE'DEKİ YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ
PROGRAMLARININ MÜFREDAT AÇISINDAN İNCELENMESİ
VE GELİŞTİRİLMESİ KONUSUNDA BİR YAPI ÖNERİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÜMİT YAŞAR KIRDÖK

TEZ DANIŞMANI
DR. ÖĞR. ÜYESİ CAN GÜLDÜREN

ANKARA

2020

KABUL VE ONAY

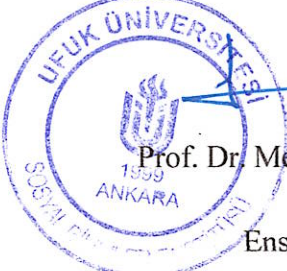
Ümit Yaşar KIRDÖK tarafından hazırlanan “Türkiye'deki Yönetim Bilişim Sistemleri Programlarının Müfredat Açısından İncelenmesi ve Geliştirilmesi Konusunda Bir Yapı Önerisi” başlıklı bu çalışma, 06.02.2020 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Alaattin PARLAKKILIÇ (Başkan)

Dr. Öğr. Üyesi Can GÜLDÜREN (Danışman)

Dr. Öğr. Üyesi Ender SEVİNÇ (Üye)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Mehmet TOMANBAY
Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

† Tezimin 3 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Tarih ve İmza

06.02.2020

Ümit Yaşar KIRDÖK

ÖZET

KIRDÖK, Ümit Yaşar. Türkiye’deki Yönetim Bilişim Sistemleri Programlarının Müfredat Açısından İncelenmesi ve Geliştirilmesi Konusunda Bir Yapı Önerisi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2020.

Bu çalışmada, Türkiye’deki yönetim bilişim sistemleri alanında eğitim veren üniversitelerin YBS ders programları ve ders içerikleri incelenmiştir. Türkiye’de 25’i devlet, 14’ü vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 39 üniversitede YBS bölümü bulunmaktadır. Ancak, bazı üniversitelerde araştırma kriterlerini sağlayacak yeterli veri bulunmadığı için bu çalışmada 12’si devlet, 9’u vakıf üniversitesi olmak üzere 21 üniversitenin araştırmasına yer verilmiştir. Üniversitelerin ders müfredatları, birbirleriyle karşılaştırmalı olarak analiz edilmiş ve dersler; teknik yetkinlik, analitik yetkinlik, iletişimsel yetkinlik ve yönetsel yetkinlik olmak üzere 4 ayrı kümede incelenmiştir. Yapılan incelemede, üniversitelerin YBS bölümlerindeki genel ders türü dağılımlarının ağırlıklı olarak yönetsel ve teknik türdeki derslerden meydana geldiği, analitik ve iletişimsel türdeki derslere daha az yer verildiği görülmektedir. Amacımız YBS öğrencilerinin eğitim süreçleri için uygun müfredat önerisinde bulunmak suretiyle çalışma hayatına katılma sürecine katkıda bulunmaktır. Amacı karar alma mekanizmalarına yardımcı olacak bilgilerin hızlı ve doğru aktarılması olan YBS programlarının iyi planlanması gerekmektedir. Kurum ve kuruluşların ihtiyaçlarına uygun eğitim programlarında, teknik yetkinlik, analitik yetkinlik, iletişimsel yetkinlik ve yönetsel yetkinlik türlerinin birbirlerine yakın oranlarda olması beklenmektedir.

Çalışmanın amacı, Türkiye’deki üniversitelerin “yönetim bilişim sistemleri” bölümü müfredatlarının incelenmesi ve elde edilen dersler ışığında yeni bir “yönetim bilişim sistemleri” bölümü için müfredat önerisi oluşturmaktır.

Anahtar Sözcükler: Yönetim Bilişim Sistemleri, Müfredat, Teknik, Analitik, İletişimsel, Yönetsel

ABSTRACT

KIRDÖK, Ümit Yaşar. A Structure proposal on examination and development of the curriculum for Management & Information Systems programs in Turkey, Master's Thesis, Ankara, 2020.

In this study; educational strategies, structures, curriculum syllabuses of the universities giving education in the field of Management & Information Systems (MIS) are examined. There are 25 out of total 39 are state university and 14 are foundation universities with MIS department. There are total 39 universities having MIS department. 25 out of 39 are state universities and the remaining 14 are foundation universities. Because there aren't enough data meeting the criteria of the research for some of these universities; data about 12 state and 9 foundation universities are included in this study. Curriculums of the universities are comparatively analyzed. Courses are examined in four clusters: technical capability, analytical capability, communicational capability and managerial capability. From the examination made in this study, it is seen that course type in MIS departments are mainly distributed on technical and managerial types. The aim of MIS program is transferring of informations that assist decision making mechanisms quick and accurately and it must be well programmed. Our aim is to make contribution to preparing of MIS students to working life by offering an appropriate curriculum for their education life. In education programmes, conforming to requirements of institutions and organizations, homogen distribution on technical, analytical, communicational, managerial courses is expected.

The goals of this study are examination of Management & Information Systems departments at the universities in Turkey and in light of this examination proposing a curriculum for a new Management & Information Systems department.

Key Words: Management Information Systems, Curriculum, Technical, Analytical, Communicative, Managerial

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM.....	ii
ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÇİZELGELER.....	v
ŞEKİLLER.....	vi
ÖN SÖZ.....	vii
BÖLÜM 1	1
GİRİŞ.....	1
1.1 Problem Durumu	2
1.2 Araştırmanın Amacı.....	3
1.3 Araştırmanın Önemi	4
1.4 Varsayımlar.....	5
1.5 Tanımlar	5
BÖLÜM 2	8
2. KURUMSAL ÇERÇEVE	8
2.1 Bologna Süreci	8
2.1.1 Bologna Süreci ve Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi	8
2.1.2 Bologna Sürecinde Akademik Kredi Transfer Sistemi (AKTS)....	10
2.1.2.1. AKTS (ECTS)	10
2.2. Eğitim.....	12
2.2.1 Eğitim Kavramı	12
2.2.2 Eğitim Programı	15
2.2.3 Öğretim Programı	16
2.2.4. Ders Programı.....	16
2.2.5. Eğitim Modeli.....	17
2.2.5.1. Tyler modeli	18
2.2.5.2. Taba Modeli	20
2.2.5.3. Taba-Tyler Modeli.....	20
2.3. Yönetim Bilişim Sistemleri.....	22
2.3.1. Yönetim Bilişim Sistemleri (YBS) Kavramı.....	22
2.3.2. Yönetim Bilişim Sistemlerinin Geleceği.....	24
2.3.3. Yönetim Bilişim Sistemlerinin Çalışma Alanları	25
2.3.4 Yönetim Bilişim Sistemleri Mezunlarının Sahip Olması Gereken Temel Özellikler.....	26
2.3.5. Bilişim Alanındaki Meslek Dalları.....	26

2.4. Türkiye’de Yönetim Bilişim Sistemleri Eğitimi	28
2.4.1. Yeterlilik Kümesi	28
2.4.2. Yönetim Bilişim Sistemleri Eğitimi Gereklilikleri	29
BÖLÜM 3	30
YÖNTEM	30
3.1. Araştırmanın Modeli	30
3.2. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları	31
3.3. Bilgilerin Toplanması ve Değerlendirilmesi	34
BÖLÜM 4	36
BULGULAR VE YORUM	36
4.1. Analiz sonuçları	36
BÖLÜM 5	47
TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	47
KAYNAKÇA	50
EKLER	53
EK – 1. Yetkinlik Kümesi Dersleri.....	53
EK – 2. Özgeçmiş	63

ÇİZELGELER

Çizelge 1 Yükseköğretim Programları AKTS'leri	12
Çizelge 2 Yönetim Bilişim Sistemleri bölümleri olan üniversiteler.....	31
Çizelge 3 Araştırmada dâhil edilen üniversitelerin Statü dağılım	34
Çizelge 4 Üniversite YBS bölümü Analizleri	37
Çizelge 5 YBS fakültelere göre ortalamaları.....	42
Çizelge 6 Hazırlanan örnek müfrettaki derslerin küme dağılımları	44
Çizelge 7 Yönetim Bilişim Sistemleri için örnek Müfredat	45
Çizelge 8 Yönetimsel Yetkinlik Kümesi Dersleri	53
Çizelge 9 Teknik Yetkinlik Kümesi Dersleri	56
Çizelge 10 Analitik Yetkinlik Kümesi Dersleri	60
Çizelge 11 İletişimsel Yetkinlik Kümesi Dersleri.....	61

ŞEKİLLER

Şekil 1 Tyler Modeli.....	19
Şekil 2 Taba Modeli	20
Şekil 3 Taba-Tyler Modeli.....	21
Şekil 4 Sistem Yaklaşımına Göre Program Geliştirme Modeli	22
Şekil 5 Devlet üniversiteleri YBS müfredatı ders dağılımı kümesi	39
Şekil 6 Vakıf üniversiteleri YBS müfredatı ders dağılımı kümesi	40
Şekil 7 YBS, ders kümelerine göre dağılımı	43

ÖN SÖZ

Yüksek lisans tezimin hazırlanmasında en baştan sonuna kadar bilgi ve tecrübelerini aktaran ve katkılarını esirgemeyen tez danışmanım sayın Öğretim Üyesi Dr. Can GÜLDÜREN hocama sonsuz saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans eğitimim boyunca bana akademik bakış açısı kazandıran Ufuk Üniversitesinin değerli öğretim üyelerine şükranlarımı sunarım.

Yüksek lisans eğitimi süresince gece gündüz demeden her zaman görüşlerimizi paylaştığımız zor anlarda birbirimize destek olduğumuz ve bu süreci tamamlamamda bana destek olan değerli iş ve ev arkadaşlarıma da teşekkürlerimi sunarım

Son olarak tüm bu zorlu süreçte beni destekleyen, çalışmamı tamamlamamda moral desteği veren aileme teşekkürlerimi bir borç bilirim

Ümit Yaşar KIRDÖK

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bilgi toplumu çağında bilgiyi yönetebilen vasıflı, donanımlı ve kabiliyetli insanlara çok fazla ihtiyaç duyulmaktadır. Fiziksel insan gücünün ön planda olduğu çağdan, bilgi gücünün ön planda olduğu çağa geçişimizle birlikte eğitim anlayışımızda değişimler meydana gelmiştir. Yönetim bilişim sistemleri alanı bu ihtiyaçla ortaya çıkmıştır. (Uğur, Okursoy, Turan, 2016, s.113).

Çağımızda, hızla değişen teknolojilerin yeni bilgi ve beceriler gerektirmesi eğitimin de bu gereksinimleri karşılayabilmesi için kendisini güncel tutması gerekmektedir. Bu hızlı değişimler, aynı zamanda farklı iş gereksinimlerini ortaya çıkarmaktadır. Gelişim ve değişim bu kadar hızlı devam ettikçe gelecekte mezun olacakların iş gücü ihtiyacını karşılayabilmesi için eğitimlerinin geleceğe dönük olması önemlidir. Üniversitelerin müfredatlarını ve ders içeriklerini geleceğe uygun değiştirmeleri ve yenilemeleri, mezun ettikleri öğrencilerin ihtiyaç duyulan bilgi, beceri ve yetkinlikleri edinmelerini sağlamış olacaktır (Vural, 2019, s.61).

Bilginin çok yoğun kullanıldığı bu dönemde, kurum ve kuruluşların bu alandaki yeterliliklerini arttırmasıyla bu yeni teknolojileri uygulayacak ve denetleyecek yeni personellere ve bu personeli idare edecek yöneticilere ihtiyaç duyulacağı düşünülmektedir. Kurum ve kuruluşların ihtiyaç duyacağı personelin hem bilişim altyapısına hâkim olması hem de bu karmaşık sistemleri yönetebilmesi beklenmektedir. Bu beklentiyi karşılayacak eğitimi verecek kurumların başında üniversiteler gelmektedir.

Üniversiteler; dünyayı takip eden oradaki gelişmeleri öğrenen, özümseyen ihtiyaç duyulan insan gücünün yetiştirildiği, gelecek için araştırma yapan, bilim üreten ve üst düzey fikir üreten kurumlardır (Uğur, Okursoy, Turan, 2016, s.113).

Bilişim teknoloji alanındaki ve yönetim disiplinleri alanındaki eğitimleri birleştiren yönetim bilişim sistemleri çok disiplinli bir alandır. İşletme alanı ile bilgi teknolojileri alanı birleştirilerek çağımıza uygun eğitim modeli geliştiren

üniversitelerimiz, kurum ve kuruluşların bugün ve gelecekte ihtiyaç duyacağı insan gücünü yetiştirmektedirler (Vural, 2019 s.22).

YBS birçok alan ile bağlantıları olan bir bölümdür. Doğrudan ya da dolaylı olarak birçok bilim ile iletişim hâlinindedir (Özköse, 2017,s.1). Bilişimin daha fazla alana girmesiyle beraber YBS'nin de o alanlara dahil olacağı düşünülmektedir. Bu yüzden YBS üzerine daha fazla araştırma yapılması gerektiği fikri ortaya çıkmıştır.

YBS bölümünden mezun olan öğrencilerin, geleceğin dünyasına hazır nitelikli birer mezun olması, okul sonrası yaşamında ön plana çıkmaları ve sahip olması gereken bilgi, beceri ve yetkinliklerin farkında olmaları açısından bu çalışma literatüre katkı sağlayacaktır.

1.1 Problem Durumu

Bilişim ve teknoloji alanlarının çok hızlı geliştiği, günümüzde her sektörde etkisini arttırdığı görülmektedir (Vural, 2019). Daha fazla alana giren bilişim teknolojileri, Yönetim Bilişim Sistemlerine olan ihtiyacı arttıracak fikrini akıllara getirmektedir. YBS'ye olan ihtiyaçları karşılayacak olan Üniversitelerin, yönetim bilişim sistemleri bölümlerine ağırlık vereceği ve aynı şekilde öğrencilerin de bu bölüme olan rağbetlerinin artacağı düşünülmektedir. YBS mezunlarından beklenen talepleri karşılayabilmek için eğitim müfredatlarının incelenmesine, farklılıklarının neler olduğunun ortaya çıkarılmasına ve örnek bir müfredat oluşturulmasına ihtiyaç vardır.

Bilgi Teknolojileri alanında çalışanların, bilgi düzeyleri ve ihtiyaçları, gelişen ve değişen teknolojiyle birlikte sürekli değişmektedir. Örneğin, yazılımcıların sıkça kullandığı "STACKOVERFLOW" platformunun yayınladığı; 2017 yılında yazılımcıların kullandığı diller ile 2018 yılında yazılımcıların kullandığı diller sıralamasında önemli değişiklikler gözlemlenmektedir (Stackoverflow, 2018; aktaran Vural 2019 s.2). Teknoloji geliştikçe, kurum ve kuruluşların gereksinimleri de değişmekte ve ihtiyaç duyulan gereksinimlerin periyodik olarak yeniden değerlendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Yapılan araştırmada, YBS bölümü, üniversitelerin farklı fakültelerinde faaliyet göstermektedir. Bu farklılıklar müfredatlarına da yansımıştır. Bu alanda

eğitim gören öğrencilerin aldığı derslere göre bilgi beceri ve yetkinliklerin neler olduğu YBS bölümünün amaçlarına en yakın müfredatın nasıl olması gerektiği üzerine bir inceleme yapılmasına ihtiyaç vardır.

Türkiye’deki niversitelerin YBS bölümlerinin mfderatları incelenerek müfredat içeriklerinin ne kadarının “teknik eğitim dersleri”, ne kadarının “idari ve yönetim dersleri”, ne kadarının “analitik eğitimi”, ne kadarının “kişisel gelişim ve iletişim eğitimi” yetkinlik kümeleriyle ilgili olduğu araştırılacaktır. Bunun sonucunda müfredatların, hangi alan ile ilgili ne kadar teknik ve analitik yetkinlik, ne kadar iletişimsel ve yönetsel yetkinlik eğitim verdiği listenecektir.

1.2 Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Türkiye’deki üniversitelerde bulunan “Yönetim Bilişim Sistemleri (YBS)” programlarının müfredat açısından incelenmesi ve geliştirilmesi konusunda bir yapı nerisi hazırlamaktır.

YBS alanında iyi bir uygulamacı olmak için bilinmesi gereken bilgi, beceri ve yetkinlikler araştırıldığında alanyazında da genel olarak dört yetkinlik kümesinin kullanıldığını görülmüştür. Bunlar teknik yetkinlik kümesi, analitik yetkinlik kümesi, iletişimsel yetkinlik kümesi ve yönetsel yetkinlik kümesi olarak somut ve ölçülebilir becerileri içermektedir (Harder ve Harper, 2011; aktaran Uğur, Okursoy, Turan, 2016 s.117). Bu araştırmada Türkiye’de YBS eğitimi veren fakültelerde verilen dersler yukarıda yer alan dört yetkinlik kümesine göre değerlendirilecek ve YBS için bir yapı nerisi geliştirilmeye çalışılacaktır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda,

- Üniversitelerin ders müfredatlarının hangi yetkinlik kümesine (teknik, analitik, iletişimsel ve yönetsel) ne kadar ağırlık verdiklerinin ortaya çıkarılması,
- YBS alanında kariyer yapacak adayların bölümün onlara neler katacağı hakkında fikir sahibi olmalarına yardımcı olunması,
- Yeni açılacak olan YBS bölümlerinin ders programlarının şekillenmesine ve mevcut YBS bölümünün ders programlarının güncellenme çalışmalarına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

1.3 Araştırmanın Önemi

Bilişim teknolojilerinin birçok alanda kendini göstermesiyle ve yaşamımızın her anında yoğun olarak kullanılmasıyla birlikte yönetim bilişim sistemleri önemli duruma gelmiştir. Eskiden ders olarak okutulan yönetim bilişim sistemleri bugün üniversitelerin akademik programı olmuştur (Elçi,2016 s.351). Bu çalışmanın amacı, bilgi toplumuna doğru hızlı gelişim sürecinde YBS müfredatlarının öğrencilere kattığı bilgi, beceri ve yetkinlikleri araştırmaktır.

Türkiye'deki üniversitelerde mevcut YBS programları müfredat açısından incelendiğinde Zulaşılın alanyazın incelemesinde bu konuda yapılan çalışmaların sınırlı sayıda olduğu tespit edilmiştir.

Konu ile ilgili alanyazın tarandığında YBS bölümleri dahilinde işlenecek dersleri ve buna bağlı olarak önerilen müfredat programını konu alan çalışma sayısının, yok denecek kadar az olduğu görülmüştür.

Bu nedenle çalışmada, YBS müfredatlarında bulundurulabilecek derslere ve müfredat önerisine yer verilmektedir. Bu çalışma, her geçen gün önem kazanan ve buna bağlı olarak yeni açılan YBS bölümleri için yol gösterici olacaktır. Ayrıca incelenen YBS müfredatlarının araştırmamızda bilimsel analizinin yapılması, Türkiye'de örnekleri az olan bu bölümlerin yaygınlaşmasına, mezunların yeterliliklerinin ve kabiliyetlerinin ön plana çıkarılmasıyla, bu tür programların katılımcılarının arttırılabilmesi gibi hususlarda katkı sağlayacaktır. Bu çalışmanın YBS alanında ihtiyaç duyulan nitelikli elemanların yetiştirilmesi açısından önemli bir çalışma olacağı düşünülmektedir.

Alanyazın çalışmalar incelendiğinde yetkinliklerle ilgili farklı çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmalardaki müfredat incelemesi, kişilerin yetkinlik algısı ile kurum ve kuruluşların beklentisi üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Bu araştırma sonucunda üniversitelerde kullanılmak üzere bir müfredat önerisi geliştirilmiştir.

Alanyazına kazandırılan bu müfredat benzer çalışmalarda veri toplama aracı olarak kullanılabilir.

Araştırma sonucu ortaya çıkan verilerin, araştırmacıların ve uygulayıcıların bundan sonra yapacakları çalışmalarına örnek olacağı düşünülmektedir.

1.4 Varsayımlar

Bu araştırma, belirlenen amaç ve alt amaçlar doğrultusunda problemin ortaya konmasında alanyazın taraması ve uzman görüşmeleriyle ortaya konmuştur.

Veri toplama araçları olarak üniversite web sitelerinden elde edilen içerik kullanılmıştır.

Türkiye'deki üniversitelerde mevcut YBS bölümleri için önerilecek müfredatta okutulabilecek olan dersler, öncelikli olarak belirli üniversitelerin YBS bölümleri müfredatlarında bulunan derslerden seçilmiştir.

Bu çalışma için Türkiye'de YBS eğitimi veren 25'i devlet, 14'ü vakıf olmak üzere 39 üniversite araştırılmıştır. Ancak, bazı üniversitelerde araştırma kriterlerini sağlayacak yeterli veri bulunamamıştır. 12 devlet, 9 vakıf üniversitesinin araştırma verilerine ulaşılabildiği için araştırma 21 üniversitede gerçekleştirilmiştir. Bu sayının yeterli olacağı varsayılmıştır.

1.5 Tanımlar

Bilgi Teknolojileri: Verilerin işlenmesi, kaydedilmesi, ihtiyaç hâlinde o verilerden yeni bilgiler üretilmesi; üretilen bu bilgilere yetkili kişilerce ulaşılabilmesi, bilgilerin saklanması ve işlenmesi gibi işlemlerin; verimli ve hızlı yapılabilmesine imkân sağlayan teknolojiler, bilgi teknolojileri olarak isimlendirilir. (Bensghir, 1996, s. 39).

Veri Tabanı Uzmanı: Bilgilerin fiziksel olarak saklanması için veri tabanı sistemleri kullanılmaktadır. Bu sistemlerin kurulması, tasarlanması, kullanıcı hazırlanması ve güvenliğinin sağlanması için çalışma yürüten kişilere denir. Verilerin işlenmesi, yedeklenmesi, depolanması, ilgili kişilerin erişmesi, diğer kişilerin erişmesinin engellenmesi gibi işlemleri yapan kişilerdir (Kariyer, 2019).

Sistem Analisti ve Tasarımcısı: İş problemlerini çözmek için bilgi teknolojilerinden yararlanarak, analiz yapan kişilerdir. Sistemler üzerinde mikro değişiklikler uygulayarak, sistemi çalışabilir hâle getirmek için çalışırlar. Sistem verilerini inceleyerek, oluşabilecek problemleri ön gören ve sistemin verimli çalışmasını sağlayan kişilerdir (Kariyer, 2019).

Veri Tabanı Analisti: Kurum ve kuruluşların kayıtlarında bulunan verileri inceleyip, analiz edip, yorumlayan ve daha sonra bu yorumları raporlayan kişilere verilen isimdir. Verilerden istatistik çıkarmak, yeni ve farklı formatlardaki verileri işleme veri analistlerinin işidir. Bu veriler kurum ve kuruluşların karar alma mekanizmalarına iletilirler (Kariyer, 2019).

SEO Uzmanı: Kurum ve kuruluşların web sayfalarının arama motorlarında daha üst sıralara çıkmasını sağlayan ve ziyaretçi sayısının artmasını sağlamak için strateji, teknik ve taktikler belirler. SEO uzmanları, arama motorlarında kurum ve kuruluşların vitrinini oluşturan kişilerdir (Kariyer, 2019).

Network (Ağ) Uzmanı: Kurum ve kuruluşların binlerce farklı cihazlarından (bilgisayar, yazıcı, modem, vb.) oluşan ağın aynı anda sistematik çalışması için çalışan kişilerdir. Farklı cihazların birbirleriyle aynı ağ üzerinde iletişimlerini sağlayan kişilere ağ uzmanı denir (Kariyer, 2019).

Ağ Sistemleri Yöneticiliği: Kurum ve kuruluşların ağ sistemlerini tasarlayan ve yöneten kişilerdir. Kurum ve kuruluşların ağını kurmak, güncel tutmak ve tasarlandığı şekilde işletmekten sorumludur (Kariyer, 2019).

IT (Information Technologies) Uzmanı ve Yöneticisi: Kurum ve kuruluşlardaki elektronik cihazların, depolama aracı, ağ ve diğer fiziksel aygıtların kullanılmasıyla, dijital verilerin yapılandırılması, işlenmesi, oluşturulması, korunması ve değiştirilmesi alanında çalışan kişilerdir. Yaygın olarak IT uzmanı kullanılsa da Türkçede karşılığı bilişim teknolojileri (BT) uzmanı ve yöneticisidir (Kariyer, 2019).

İnsan Kaynakları Uzmanı / Yöneticisi: İnsan kaynakları departmanında uzman statüsünde çalışan, başlıca görevi, işe alım ve işten çıkarma olan kişiye verilen mesleki unvandır (Kariyer, 2019).

İş Geliştirme Uzmanı / Yöneticisi: Yeni pazarlar tespit edilmesini sağlayan ve bu pazarlara uygun yaklaşım stratejisi belirlenmesi adına çalışan personeldir. Kurum ve kuruluşların yeni iş alanları üzerine çalışmalar yürüten kişilerdir (Kariyer, 2019).

Proje Uzmanı ve Yöneticisi: Projenin başlangıçtan bitime olan süreci yöneten kişilere verilen mesleki bir unvandır. Bir projenin belirli bir zaman içinde, sınırlı bir bütçe ile yöneten ve kaliteli sonuçlar ortaya koymayı hedefleyen kişilerdir (Kariyer, 2019).

Satış Pazarlama Uzmanı / Yöneticisi: Kurum ve kuruluşların ürün ve hizmetlerini, portföyde yer alan ya da yeni kazanılacak olan müşterilere tanıtmak amacıyla projeler üreten, hedef strateji doğrultusunda hizmet veren, müşteriye şirkete kazandırmak için yapılan tüm faaliyetleri yürüten kişiye verilen mesleki unvandır (Kariyer, 2019).

İş Analisti: Kurum ve kuruluşların iş süreçlerini değerlendirme, gereklilikleri öngörme, iyileştirme alanlarını açığa çıkarma ve çözümler üretme faaliyetlerini yürütür (Kariyer, 2019).

ERP Uzmanı / Yöneticisi: ERP (Kurumsal Kaynak Planlama / Enterprise Resource Planning) kurum ve kuruluşların iş süreçlerini birleşik bir sistem içine entegre etmek için tasarlanmış bir yazılım sistemidir. ERP uzmanı ise; ERP sistemleri alanında teknik ve fonksiyonel destek sağlayan kişilere verilen mesleki unvandır (Kariyer, 2019).

İş Zekâsı Uzmanı / Yöneticisi: Kurum ve kuruluşların fonksiyonlarının genel faydalarını arttırmak için sistemler geliştirmek ve uygulamakla sorumludur (Kariyer, 2019).

Pazarlama Uzmanı ve Yöneticisi: Kurum ve kuruluşların pazarlama politikalarını belirleyen, bulunduğu pazarlarda güçlenmesini ya da yeni pazarlara açılması adına projeler geliştiren kişilerdir. Bu kişiler saha ya da masa başında çalışırlar (Kariyer, 2019).

Finans Uzmanı ve Yöneticisi: Kurum ve kuruluşun finansman ve mali işleri ile ilgili tüm konularında sorumluluk sahibi olan kişidir (Kariyer, 2019).

BÖLÜM 2

Bu bölümde, araştırmanın kavramsal çerçevesi ortaya konulmuş, konuyla ilgili kavramsal bilgilere ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2. KURUMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, araştırmanın kavramsal çerçevesini oluşturan, Bologna Süreci (Yükseköğretim Yeterlilik Çerçevesi, AKTS), Eğitim Kavramı (Örgün Eğitim, Yaygın Eğitim, Mesleki Eğitim, Eğitim Programı) Öğretim Programı, Ders Programı, Eğitim Modeli (Tyler Modeli, Taba Modeli, Taba-Tyler Modeli, Sistem Yaklaşımına Göre Program Geliştirme Modeli), Yönetim Bilişim Sistemleri (Kavramı, Geleceği, Çalışma Alanları Mezunlarının Sahip Olması Gereken Temel Özellikler), Bilişim Alanındaki Meslek Dalları, Türkiye’de Yönetim Bilişim Sistemleri Eğitimi (Yeterlilik Kümesi, YBS Eğitimi Gereklilikleri) ile ilgili temel kavramlar, prensiplere ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

Kaynak araştırmalarında Google akademik ve YÖK akademik kullanılmıştır. Alanyazın incelemesinde, gelişmiş sorgulama ile “eğitim”, “müfredat”, “yönetim bilişim sistemleri”, “müfredat geliştirme”, “eğitim modelleri”, “bologna”, “AKTS”, “yetkinlik”, “management information systems”, “curriculum” anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Kaynakların seçiminde tezin kavramsal çerçevesi düşünülmüş ve araştırma bulgularına yer verilmiştir.

2.1 Bologna Süreci

Eğitimine küresel bir bakış açısı geliştirmek için başlatılan Bologna süreci; Yükseköğretim yeterlilik çerçevesi, Akademik kredi transfer sistemi (AKTS), süreçler hakkında bilgiler ve yayınlanan bildiriler (Bologna Bildirgesi, Prag Bildirgesi, Berlin Bildirgesi) aşağıdaki başlıklarda yer verilmektedir.

2.1.1 Bologna Süreci ve Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi

Çağımızda eğitime, küresel olarak bakılmaya başlanmıştır. Böylece yeni yaklaşım, öğrenci merkezli bir yaklaşım olup öğrencinin diline, sosyal ve zihinsel becerilerine odaklanmaktadır. Bu bakış açısıyla öğrencilerin; iletişimsel becerilerini geliştirmeleri, işbirlikçi yaklaşımı benimsemeleri, çatışmaları

yönetmeleri, sorun çözme odaklı olmaları ve yaşam boyu öğrenmeyi benimsemeleri amaçlanmaktadır. Üniversitelerde “Bologna çalışmaları” kapsamında eğitim programları geliştirmek için çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalarda amaç öğrencilerin bilgi, beceri ve yetkinliklerini, değişen dünya koşullarına göre geliştirmek için düzenlemeler yapmaktır. Üniversite eğitiminin, dünya standartlarını oluşturmak ve rekabet edilebilir bir bilgi toplumu ve ekonomisi meydana getirmek için Avrupa ülkeleri, 1997’de Lizbon’da daha sonra ise 1999’da Bologna’da programı uygulamak için çalışmaları başlatmıştır. Türkiye’nin de dahil olduğu bu çalışmalar çerçevesinde Avrupa ülkeleri yükseköğretim sistemlerini yeniden yapılandırmak için harekete geçmiştir. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi kapsamında üniversite lisans düzeyi için (6. düzey) belirlenmiş bilgi, beceri ve yetkinlik tanımları yer almaktadır. TYÇ ülkemizin iş piyasası koşullarında yer alan ve gelecekte gereksinim duyulması muhtemel yeterlilikleri ele almaktadır (YÖK-TYYÇ, 2019).

Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi Bilgi, Beceri ve Yetkinlik Tanımlayıcılarının 6. (Lisans) Düzeydeki Hedef içerikleri:

Bilgi (Kurumsal ve Olgusal): Alanındaki kaynakları (kitap,uygulama araç ve geçerler vb.) güncel tutan ileri seviyedeki kurumsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma.

Beceriler (Bilişsel ve Uygulamalı): Alanında edindiği ileri seviyedeki kurumsal ve uygulamalı bilgilerden yararlanabilme. Alanında edindiği ileri seviyedeki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kullanarak bilgileri yorumlayabilme ve değerlendirebilme, problemleri tanımlayabilme, analiz edebilme, araştırmalara ve kanıtlara dayalı çözüm önerileri geliştirebilme.

Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği: Tek başına alanı ile ilgili ileri seviyedeki çalışmaları bağımsız olarak icra edebilme. Çalışmalarında karşılaşılan ve tahmin edilemeyen karmaşık problemleri çözme konusunda hem bireysel hem de ekip üyesi olarak sorumluluk alabilme. Lider olduğu projelerde ekibinin gelişimlerine yönelik etkinlikleri planlayabilme ve yönetebilme.

Öğrenme Yetkinliği: Sahada edindiği üst düzey bilgi, beceri ve yetkinlikleri eleştirel bir gözle değerlendirebilme, öğrenme ihtiyaçlarını belirleyebilme ve öğrenmesini yönlendirebilme. Hayat boyu öğrenmeye ilişkin olumlu davranış geliştirebilme.

İletişim ve Sosyal Yetkinlik: İlgili olduğu çalışmalarda kişi ve kurumları bilgilendirebilme, fikirlerini ve problemlere ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak ifade edebilme. Çalışmalarında düşüncelerini ve problemlere ilişkin çözüm önerilerini nicel / nitel verilerle destekleyerek uzman olan ya da olmayan ilgili kişilerle paylaşabilme. Toplumla ilişkin sorumluluk bilinci ile sosyal çevre için fikir, proje ve etkinlikler tertip edebilme ve uygulayabilme. “Avrupa Dil Portföyü B1 Genel Düzeyi”nde bir yabancı dili kullanarak alanındaki bilgileri izleyebilme ve meslektaşlarıyla iletişim hâlinde olabilme. Çalışma hayatının gerektirdiği en az “Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı” ileri seviyede bilgisayar yazılımı ile iletişim ve bilgi teknolojilerini kullanabilme.

Alana Özgü Yetkinlik: Çalışmalarında bilgilerin toplanması, yorumlanması, uygulanması ve sonuçlarının bildirilmesi aşamalarında “toplumsal”, “bilimsel”, “kültürel ve etik değerlere uygun” hareket etme. “Sosyal hakların evrenselliği”, “sosyal adalet”, “kalite kültürü” ve “kültürel değerlerin korunması” ile “çevre koruma”, “iş sağlığı ve güvenliği” konularında yeterli bilince sahip olma (YÖK-TYYÇ, 2010).

Yeterlilik Sistemi, kişilerin eğitim öğretim süreçlerini tamamladıktan sonra sahip olduğu, bilgi, beceri ve yetkinliklerdir (YÖK-TYYÇ, 2019).

2.1.2 Bologna Sürecinde Akademik Kredi Transfer Sistemi (AKTS)

AKTS “Akademik Kredi Transfer Sistemi” - ECTS “European Credit Transfer System”, sistemi hakkında bilgiye yer verilmiştir. Bu süreç yayınlanan bildirimlerle bugün kullanılan AKTS hâlini almıştır. Aşağıda bu konu hakkında bilgiler yer almaktadır.

2.1.2.1. AKTS (ECTS)

Akademik Kredi Transfer Sistemi - AKTS (European Credit Transfer System - ECTS) dünyadaki üniversiteler arasında kredi transferini sağlayarak

eğitim sistemlerinin denkliklerini sağlamayı böylelikle niversiteler arasında hareketliliği kolaylaştırmayı hedefleyen öğrenme çıktılarına ulaşmada öğrencilerin akademik yıl/dönem boyunca öğrenmeye ayırdığı zamanın (ğrenci iş yükünün) 60 kredi olarak kabul edildiği ve her ğrenci faaliyetinin kredilendirildiği bir sistemdir (şen, Uludağ& Kavak, 2016 s.84).

2.1.2.2. Bologna Bildirgesi (Bologna Declaration,1999)

Bologna Bildirgesi'nde AKTS sistemi en önemli amaçları eğitimde ğrenci hareketliliğini yaygınlaştıran ve yaşam boyu öğrenmeyi destekleyen bir unsur olarak ele alınmıştır (uluslararası –YK, 2019) .

2.1.2.3. Bologna Prag Bildirgesi (Prague Communiqué,2001)

Bologna Prag Bildirgesi'nde öğrenme ve kalite süreçlerindeki esnekliğin, kredi sistemi ile desteklenen yeterliliklerle sağlanacağı vurgulanmıştır. (uluslararası –YK, 2019)

2.1.2.4. Bologna Berlin Bildirgesi (Berlin Communiqué,2003)

Bologna Berlin Bildirgesi'nde AKTS'nin ğrenci hareketliliğine, uluslararası program geliştirmeye ve kredi transferinin yanı sıra yaşam boyu kredi biriktirmeye olanak sağlama üzerinde durularak önemi belirtilmiştir. (uluslararası –YK, 2019)

Bologna sürecinin bildirilerinde de anlaşıldığı gibi AKTS, bir diploma programının veya dersin öngörülen öğrenme çıktılarını ve yeterliliklerle ifade edilen hedeflerini başarabilmesi için gereken iş yükü göz önünde tutularak hesaplanan bir kredi sistemidir. AKTS kredisi, öğrencinin aldığı eğitimin başarıyla tamamlayabilmesi için yapması gereken “teorik ders, uygulama, seminer, bireysel çalışma, sınavlar, ödevler” vb. Çalışmaların tamamını kapsayan bir programdır. (şen vd., 2016, s.94).

Türkiye'de yükseköğretim programlarında AKTS kullanılmaktadır. Yükseköğretim programları kazandırılmaya çalışılacak hedeflere “ğrenme ıktıları” denir. Bu çıktılara ulaşabilmek için hazırlanan programa “ders müfredatı” denir. Bu müfredatı tamamlayan ve başarılı olan öğrencilerin sahip olduğu bilgi, beceri, yetkinliklere “ğrenme kazanımları” denir.

Çizelge 1 Yükseköğretim Programları AKTS'leri

Program Adı	Program Süresi (Yılı)	AKTS
Mesleki Ön lisans	2 yıl	120 AKTS
Lisans Eğitimi	4 yıl	240 AKTS
Tezsiz Yüksek Lisans	1,5 - 2 yıl	90 AKTS
Tezli Yüksek Lisans	3 yıl	90 – 120 AKTS
Doktora	En az 3 yıl	180 AKTS

Bu çerçevede yükseköğretim programlarında AKTS'ler Çizelge 1'deki şekilde belirlenmiştir (Borat, 2014, s.2). Kişilerin talep ettiği programda yeterliliklere sahip olabilmeleri için hazırlanan müfredatları şartlara uygun olarak takip etmesi gerekir. Öğrenim kazanımlarının ölçülmesi değerlendirilmesi programın bir parçasıdır.

2.2. Eğitim

Bu başlıkta eğitim kavramı, eğitim programı, öğretim programı, ders programı gibi kavramlar açıklanmaya çalışılmıştır. Eğitimde en çok kullanılan modeller hakkında bilgiler eklenmiştir.

2.2.1 Eğitim Kavramı

İnsanlık, yaşamı boyunca öğrenme yoluyla çeşitli tutum ve davranışlar kazanmaktadır. Bu kazanımlar eğitimin alt yapısını oluşturur. Eğitim kişileri ve toplumu değiştirir ve geliştirir. Bilginin ve kültürün gelecek nesillere aktarılmasındaki en önemli etken eğitimidir (Akyüz, 2019 s.6).

Türkçenin eski kaynaklarında “yetiştir, besle, özen göster, bak” anlamına gelen “iğit” şeklinde kullanılan eğitim sözcüğü, İngilizce “education” kelimesi ile ifade edilmektedir. Latince “beslemek” anlamına gelen “educare” ve dışarı

çekmek, ortaya çıkarmak, bir yere doğru götürmek anlamına gelen “educere” sözcüklerinden türetilmiştir (Yağcı, 2015, s.40).

TDK’de eğitim “Gençlerin ve çocukların toplum hayatında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları sağlamak, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye.” olarak ifade edilmektedir (TDK, 2019).

Eğitim, kişiliğin geliştirilerek onun yetişkin yaşamına hazırlanması temel alan ve ona ihtiyaçlarına ve yeteneklerine göre bilgi, tutum ve davranış kazandırmak amacıyla programlı ve düzenli yapılan bir çalışmadır (Yağcı, 2015 s.41). Kişilerin istenilen tutum ve davranış değişikliğini sağlama süreci olarak da tanımlanır.

Eğitimin birçok tanımı yapılmıştır. Bu tanımları inceleyen Ertürk (1991) eğitimi birbirinden farklı altı anlamla ifade edecek biçimde açıklamıştır. Ertürk eğitimi,

1. “Disiplin”
2. “Sosyal hizmet”
3. “Kazanım”
4. “Öğrenim”
5. “Sosyal kurum”
6. “Kasıtlı kültürlenme süreci”

olarak belirtmektedir.

Eğitim, insanın yaşamı boyunca her an var olan süreçtir. İnsan her gün yeni bir bilgi, beceri, tutum, davranış ve değerler kazanır (Karabulut,2015, s.108).

Örgün Eğitim ortak özellikleriyle (belirli bir yaş grubu ve birebir benzer düzeydeki bireylere, gibi), belirli bir amaç altında hazırlanan programlar aracılığıyla, okulda düzenli bir şekilde gerçekleştirilen eğitimidir (Yağcı,2015, s.43). TDK’de “Bireyin yaşama atılmadan, iş ve meslek alanında çalışmaya başlamadan önce okul veya okul niteliği taşıyan yerlerde, genel ve özel bilgiler bakımından yetişmelerini sağlamak amacıyla belli kanunlara göre düzenlenen eğitim, formel eğitim.” olarak ifade edilmektedir (TDK, 2019).

Yaygın eğitim, kişilere, amacına uygun olarak hazırlanan programlar aracılığıyla ve programlar için uygun platform ve sürelerle gerçekleştirilen eğitimidir (Yağcı,2015, s.42). Kısaca örgün eğitimin dışındaki tüm eğitimleri kapsayan eğitimidir. TDK’de “Örgün eğitim imkânlarından yararlanmamış olanlara, gittikleri okuldan erken ayrılanlara veya meslek dallarında daha yeterli duruma gelmek isteyenlere uygulanan eğitim.” olarak ifade edilmektedir (TDK, 2019).

Mesleki eğitim, genellikle belirli bir alan ile ilgili çalışacak olan insanların, meslekler ile ilgili yeterlilik kazanmasını ve uzmanlaşmasını sağlayacak, bilgi, beceri ve yetenekleri nasıl öğreneceği konusunda eğitilmesini amaçlayan eğitim olarak tanımlanır (Yağcı,2015, s.45).

YBS bölümlerinde en çok ağırlık verilen bilişim dersleri,

- “Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri”
- “Bilgisayar Sistemleri”
- “Bilgisayar Ağ Yönetimi”
- “Yazılım Geliştirme”
- “Bilgisayar Donanımı Veri Tabanı Yönetimi”

gibi bilgisayar ve bilişim ile ilgili derslerdir.

YBS bölümlerinde en çok ağırlık verilen yönetim dersleri,

- “Muhasebe”
- “Ticaret”
- “Ekonomi”
- “Finans”
- “Pazarlama”
- “Hukuk”
- “Halkla İlişkiler”
- Yönetim Organizasyon

gibi temel işletme alanı konularındaki derslerden oluşmaktadır.

Türkiye'de bu bölümün eğitimi birçok devlet ve vakıf üniversitesinde verilmekte olup vakıf üniversitelerinde, devlet üniversitelerine nazaran daha az sayıda verilmektedir. Üniversiteler TM-1 ya da YGS-6 puan türüyle öğrenci almaktadır (DUZCE, 2019).

Üniversitelerde Yönetim Bilişim Sistemleri Müfredatına Yakın Olan Bölümler

Yönetim Bilişim Sistemleri bölümüne en yakın müfredatlar aşağıdaki yazan bölümlerdir.

- “İşletme Enformatiği”
- “Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri”
- “İşletme Bilişim Sistemleri”
- “Enformasyon Teknolojileri”

Bu bölümlerden daha kapsamlı olan yönetim bilişim sistemleri müfredatları bu bölümleri kapsamaktadır (DÜZCE, 2019).

2.2.2 Eğitim Programı

Eğitim Programı kavramı Latince “curriculum” kelimesinin Türkçe karşılığı olan “izlenen yol” anlamına gelmektedir (Özcan, 2012, s.11). TDK’de “Eğitimi düzenleyen ve yönlendiren sistem” olarak ifade edilmektedir (TDK, 2019).

Eğitim veren kurumların eğitim öncesinde belirli bir amaca dönük hazırladıkları planlar bir program çerçevesinde hazırlanan programlar bütünüdür.

Eğitim insanların özelliklerinin belirleyici olan programları, kişilere öğretilebilecek bilgi, beceri, yetenek ve tutumları, öğretme-öğrenme etkinliklerini ve iyileştirme süreçlerini belirlemektedir (Yağcı, 2015, s.60).

Eğitim programlarının farklı farklı tanımlamaları yapılsa da temelde yöntem, bireyin kişisel gelişimine ve toplumsal dönüşüme katkı sağlayacak etkinliklerin tümüdür.

Eğitim programının bir amacı da bireyleri ülke ve dünya sorunlarına duyarlı, geleceğe dönük fikir ve projeler geliştiren, yenilikleri öğrenen ve uygulayan, kültüre ve sanata duyarlı bireyler yetiştirmektir.

Bir eğitim programının verimli ve etkili olabilmesi için taşınması gereken birtakım özellikler bulunmaktadır. Bunlar,

İşlevsellik (Fonksiyonellik): Programda yer alan konuların ve etkinliklerin gerçek hayatta bağlantısı olmalı ve öğrencilere gerçek hayatta yarar sağlamalıdır (Özcan, 2012, s.11).

Esneklik: Hazırlanan bir eğitim programını uygulayan öğretmenler program üzerinde inisiyatif kullanabilmelidir (Özcan, 2012, s.11).

Devletin ve Toplumun Değerlerine Uygunluk: Program devletin ve toplumun değerlerine, ilkelerine, prensiplerine ve temel felsefesine uygun olmalıdır (Özcan, 2012, s.11).

Uygulanabilirlik (Yapılabilirlik): Toplum yapısıyla ve bilimle uyumlu olmalıdır (Özcan, 2012, s.11).

2.3.3 Öğretim Programı

Öğretim programı, bir eğitim programının amaçları uygun olarak kişilere kazandırılması hedeflenen, bilgi, beceri, yetkinlik, tutum ve davranışların ders grupları olarak düzenli ve planlı bir biçimde verilmesidir (Özcan, 2012, s.12). TDK'de "Bir okulu bitirmek veya bir alanda uzmanlaşmak için okunması gereken ders ve konuları kapsayan plan, ders programı, müfredat, müfredat programı" olarak ifade edilmektedir (TDK, 2019).

2.2.4. Ders Programı

Bu bölümde ders programı, örtük program, ihtiyaç analizi, müfredat geliştirme, başlıkları açıklanmaya çalışılmıştır.

Ders Programı

Bir ders süresi içinde planlanan hedeflerin kişilere hangi yöntemlerle öğretileceğini gösteren tüm etkinliklerin, ne zaman öğretileceğinin yer aldığı plandır.

Öğretim programında yer alan bir dersin, amacının belirlenmesi ve bu amaçlardan yola çıkarak izlenecek yolun belirlenmesi, bunların gerçekleşmesi için kullanılacak içeriğin konulara ve başlıklara ayrılması, bu konuların hangi yöntemlerle öğretileceği ve değerlendirme amaçlarını kapsayan bir planın hazırlanmışdır (Özcan, 2012, s.12).

Örtük Program

Yazılı olmayan ve resmi programın dışında ders dışı etkinlikleri de içerisinde bulunduran programdır (Özcan, 2012, s.13).

İhtiyaç Analizi

Öğrencilerin, öğrenme ihtiyaçlarını karşılayacak bir müfredat geliştirmek için temel olarak hazırlanan faaliyetlerin tümü şeklinde tanımlanmaktadır (Güleç, 2013, s.41; aktaran Yağcı, 2015, s.8).

Müfredat Geliştirme

Eğitim için ayrıntılı planlarla sonuçlanan titiz bir süreç olarak ifade edilmektedir. Bir müfredat planlama sürecinin adıdır (Yavuz, 2012, s.66: aktaran Yağcı,2015, s.8).

Müfredat geliştirme, belirli bir zaman diliminde detaylı araştırma ve gerekli şartları oluşturarak verilecek eğitimin titiz bir planlanması olarak ifade edilebilir.

2.2.5. Eğitim Modeli

Günlük yaşantımızda her an bir şeyler görür ve öğreniriz. Eğitim günlük yaşantımızın her anında var olan fakat farkında olmadığımız bir durumdur. Fakat eğitim insanlığın var oluşundan bugüne devam ettiği için üzerine düşünülmüş fikirler üretilmiştir.

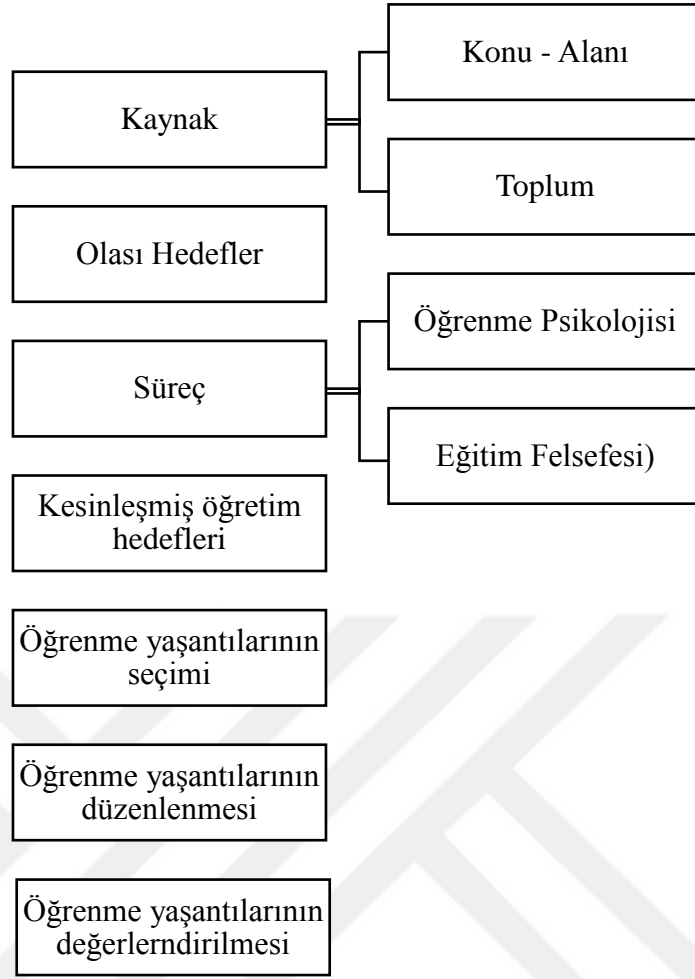
Eğitim programı ve anlayışlarındaki farklılıklar program modellerine de doğal olarak yansımaktadır.

Eğitim programı geliştirmede en çok kullanılan tyler modeli, taba modeli, taba-tyler modeli ve sistem yaklaşımı modelidir (Karabulut, 2015, s.109).

2.2.5.1. Tyler modeli

En çok bilinen “program geliştirme” modeli “Ralph Tyler” tarafından geliştirilmiştir ve neredeyse tım program geliştirme modelleri geliştirilirken bu modeli referans almıştır. Tyler modelinde tımdengelim yontemi kullanılmaktadır. Eğitim kurumlarının hazırlamak istediği “oğretimsel hedeflerin” neler olduğu, bu hedeflerin gerçekleştirilmesi için kişilere “hangi oğretim deneyimlerinin oğretilmesi” gerektiği, “oğretim tecrübelerinin” etkili olarak nasıl dzenlenmesi gerektiği ve hedeflere “hangi olude” gerçekleştirildiği sorularının cevaplandırılması gerektiğini vurgulamıştır. (Karabulut, 2015, s.110).

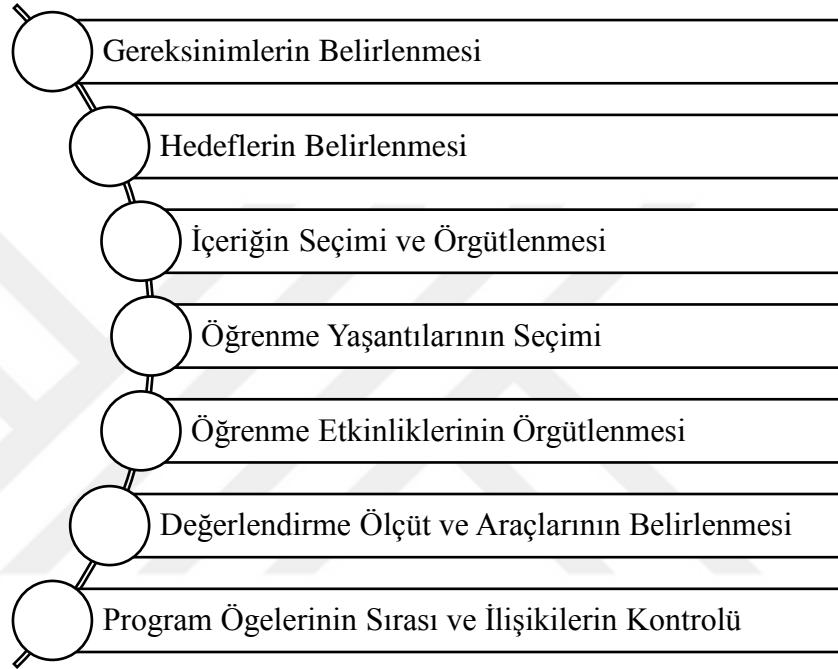
Tyler modeli dırt temel aşamadan oluşur. Bunlar; hedefler, oğrenme yaşantılarının seçimi, oğrenme durumlarının dzenlenmesi, değerlendirmedir. Eğitim kurumları, amaçlarını etkili bir şekilde gerçekleştirmek için tahsil hayatını programın temel alanı olarak dşenir.

Şekil 1 Tyler Modeli

2.2.5.2. Taba Modeli

Tümevarım yaklaşımı benimsemekte ve şekiz aşamada program geliştirme çalışmalarının yapılmasını önerilmektedir. “İhtiyaçların ve hedeflerin” belirlenmesi hedeflere göre “içeriğin seçimi ve düzenlenmesi”, “öğrenme yaşantılarının seçimi”, “öğrenme etkinliklerinin” düzenlenmesi olarak belirlenmiştir (Karabulut, 2015, s.112).

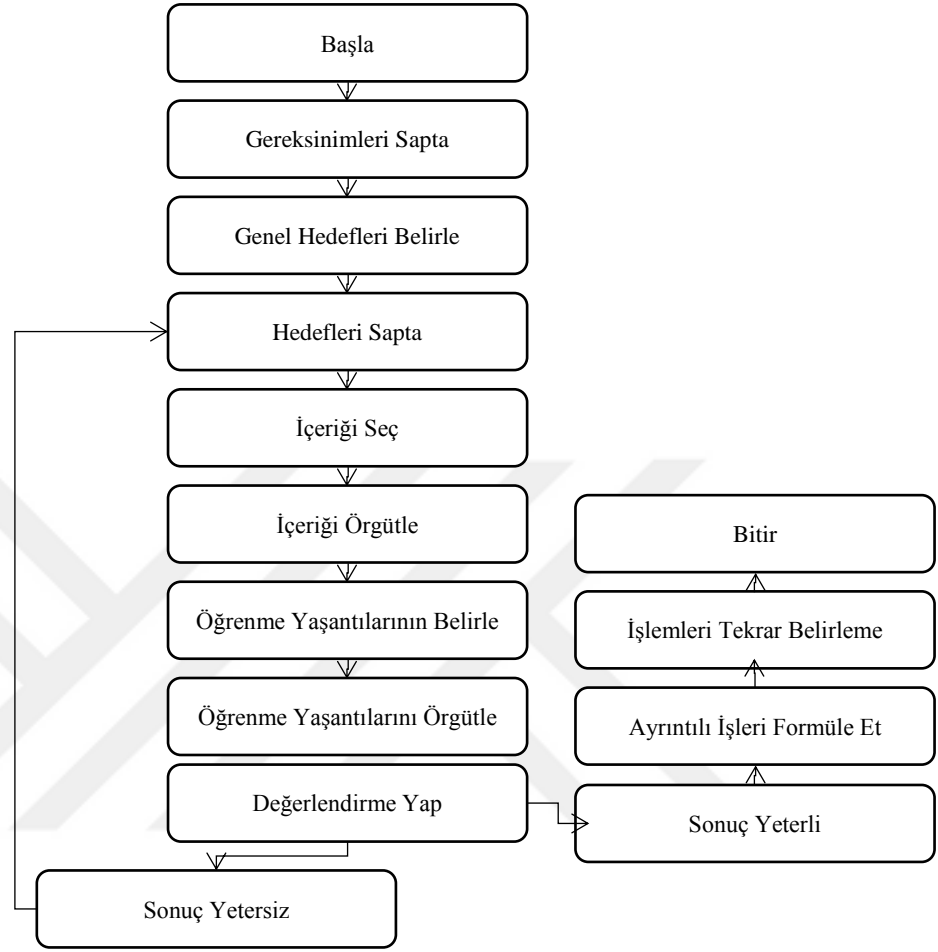
Şekil 2 Taba Modeli

2.2.5.3. Taba-Tyler Modeli

Ortak yönleri dikkate alınarak geliştirilen ve rasyonel planlama olarak bilinen bir yaklaşımdır.

Taba – tyler modeli, Taba ve Tyler modellerinin benzer yönlerini ele alarak geliştirilen bir modeldir.

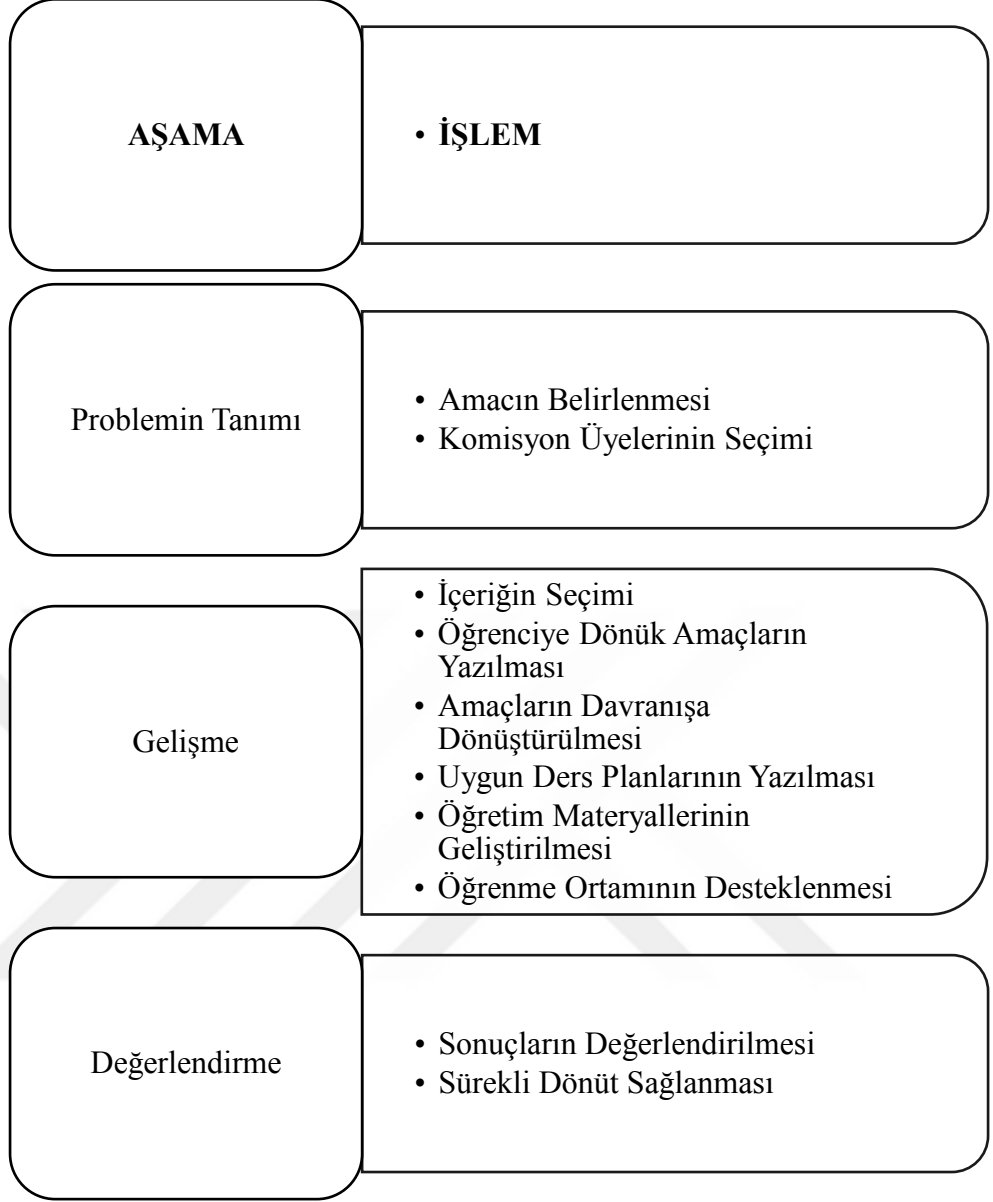
Bu modelde gereksinimler belirlenir, genel hedefler belirlenir ve ardından da hedefler planlanır. Bu hedeflere en uygun içerikler hazırlanır. Değerlendirme yapılır. Değerlendirme sonuçları istenilen hedefe ulaşmadığında ise genel hedeflerin belirlenmesinden sonraki aşamalara geri dönülür.

Şekil 3 Taba-Tyler Modeli

2.2.5.4. Sistem Yaklaşımına Göre Program Geliştirme Modeli

1984 yılında Wulf ve Schave tarafından tavsiye edilen “sistem yaklaşımına dayalı program geliştirme modelinde” konu alanı, merkeze alınmakta ve öğretmenlere de program geliştirebilir temel sayılına dayanmaktadır (Karabulut, 2015, s.113).

Şekil 4 Sistem Yaklaşımına Göre Program Geliştirme Modeli

2.3. Yönetim Bilişim Sistemleri

Yönetim bilişim sistemleri kavramı, geleceği ve çalışma alanları gibi tanımlara yer verilen bu bölümde ayrıca mezunlarının sahip olması gereken temel özellikler ve bilişim alanındaki meslek dalları hakkında bilgilere de aşağıdaki başlıklarda yer verilmiştir.

2.3.1. Yönetim Bilişim Sistemleri (YBS) Kavramı

Yönetim bilişim sistemleri kavramı üzerinde birçok fikir vardır. Bunun temel nedeni, bu alanın birçok bilimle ve uygulamayla ilişkili olmasıdır. Farklı

alanlarda farklı tabirler kullanılmaktadır. Bunlar, “bilgi işleme sistemi”, “bilgi ve karar sistemi”, “kurumsal bilgi sistemi”, “bilgi ve yönetim sistemi” vb. gibidir. Buradan da anlaşıldığı gibi bu bölüm çok geniş alanı kapsamaktadır (Anameriç, 2017, s.30).

Yönetim Bilişim Sistemleri (YBS) bölümü tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de her geçen yıl farklı üniversitelerde açılan bir bölüm, gelecek vadeden bölümlerden biridir. Adı dolayısıyla insanların kafasını karıştıran ve anlamakta güçlük çekilen, duymaya alışık olunmayan bir bölümdür. Ülkemizde ilk olarak 1994 yılında Boğaziçi Üniversitesi çatısı altında açılmış ve şu anda 25’i devlet, 14’ü de vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 39 üniversitede bulunmaktadır (YÖK, 2019).

Yönetim Bilişim Sistemleri “YBS; Alm. Managementinformations system, İng. management information system. Her iki dilde, kısaca “MIS” terimi, sonundaki sistem sözcüğü tekil olarak kullanıldığında hareket işlem kayıtlarını oluşturan verileri özetleyerek yönetim raporları üreten, bir bilgisayar tabanlı bilişim sistemi anlamına gelmektedir”. Yönetim Bilişim Sistemleri bölümü, isminden de anlaşıldığı gibi hem işletme konuları hem de bilişim teknolojileri konuları içeren interdisipliner bir bölümdür (Stair, 2001), (KHAS, 2019).

1960’lı yıllarda muhasebe, stok, alım – satım ve bordro konularında rapor hazırlamak için yönetim bilişim sistemleri kullanılmıştır. (Stair, 2001). YBS, bilgileri toplamak, işlemek, saklamak, ihtiyaç hâlinde o bilgilerden raporlar hazırlamak ve ilgililerle paylaşmak gibi işlemlerde kullanılır (KHAS, 2019).

Kısacası YBS, kurum ve kuruluşların ihtiyacı olan bilgileri veri tabanından ve açık kaynaklardan hızlı şekilde derleyen ve bu bilgileri üst düzey yöneticilerine ulaştıran, böylelikle karar vermelerinde etkili olan kişilerdir.

Yönetim Bilişim Sistemleri, “işletme bölümü” konularıyla, “bilişim bölümü” konularının bir arada olduğu bir alandır. Bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler, işletme bilimine kattığı yeniliklerle bir arada öğretilerek çok daha etkin ve verimli karar verme süreçleri oluşturmuştur. “Yönetim Bilişim Sistemleri”ni ilgilendiren konular, işletme ve bilişim alanının etkileşimi ve entegrasyonu ile ortaya çıkmış bir alandır. Yönetim ve bilişim alanlarının, hayatın

hemen her alanını kapsadığı göz önüne alındığında, “Yönetim Bilişim Sistemleri”nin çok geniş uygulama sahasına sahip olduğu görülecektir (BOUN, 2019).

YBS, teknoloji, sistemsel yaklaşım ve bilgi yönetimi alanlarının birleşiminden meydana gelmiş akademik bir alandır. Yöneticilerin karar alma süreçlerini kolaylaştırmak için farklı formattaki bilgilerin bir araya getirilmesi, ilgililere bütün hâlinde sunulması, saklanması, güvenliğinin sağlanması gibi çalışmalar, “Yönetim Bilişim Sistemleri”nin en önemli görevlerinden biridir. Bilgi, günümüz toplumlarında çok önemli stratejik bir kaynak hâline gelmiştir. Bu açıdan bakıldığında bilginin, işlenmesi, korunması, saklanması ve yönetilmesi gerekmektedir. Bu amaç doğrultusunda “Yönetim Bilişim Sistemleri”, yönetim ve bilişim gibi iki unsur ile elde edilen bilgileri; kurum ve kuruluşların “işlere”, “yönetim fonksiyonlarına”, “iş süreçlerine”, “problem çözümlerine” aktarır; Yönetim Bilişim Sistemleri bu noktada teknolojiyi bir araç değil, bir sonuç olarak kullanır (KHAS, 2019).

“Yönetim Bilişim Sistemleri” bilgi toplamak, bilgiyi düzenli saklamak, karar vermek, analiz yapmak, gerektiğinde görselleştirmek işlevleri için bağlantılı çalışan sistemler olarak tanımlanmaktadır.

2.3.2. Yönetim Bilişim Sistemlerinin Geleceği

Dünya, "endüstri devri"nden, "bilgi sistemleri devri"ne geçmektedir. Son yıllarda "hizmet ve bilişim alanları" sektörleri büyük bir hızla gelişmektedir. Bu sektörler büyüdükçe “Yönetim Bilişim Sistemleri” mezunlarına daha fazla ihtiyaç duyulacaktır. Gelişmiş ülkelerde YBS vb. bölümlerin sayısının çok hızlı arttığı görülmektedir. Bu göstergeler ışığında, bu alanın önümüzdeki yıllarda ülkemizde de büyük hızla gelişeceği kestirilebilmektedir. Son yıllarda YBS mezunlarına, gittikçe artan talep olmasına rağmen bu özelliğe sahip mezun sayısı şu anda oldukça azdır. Bu nedenle YBS mezunlarının iş bulma olanaklarının çok olduğu ve gelirlerinin diğer bölümlerden mezun olanların ortalama gelirlerinin üzerinde olduğu gözlenmektedir (BOUN, 2019).

2.3.3. Yönetim Bilişim Sistemlerinin Çalışma Alanları

YBS'nin, kurum ve kuruluşların bilişim teknolojileri alanlarındaki yetişmiş eleman ihtiyacını mükemmel bir şekilde karşılayacağı düşünülmektedir. YBS mezunları; hem bilgi teknolojileri bölümlerinde hem de işletme bölümlerinde görev alabilirler.

“Yönetim Bilişim Sistemleri” alanı, bilgisayar bilimleri alanı ile işletme alanının bir araya gelmesi olarak görülebilir ve bir işletmedeki bilişim sistemlerinin alt yapısı, ihtiyaçları veya planlaması gibi konularla ilgilidir. Bu konudaki en önemli yayınlardan birisi olan “ACM Transactions on Management Information Systems” tarafından, YBS konusundaki ana çalışma alanları aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

- “Sistem Analizi ve Tasarımı (System Analysis and Design)”
- “Bilgi Teknolojileri (BT) Yenilikleri ve Proje Yönetimi (IT Innovations and Project Management)”
- “BT'nin işletmelere etkisinin ve BT Altyapısının Yönetilmesi”
- “Web-Tabanlı Bilgi Sistemleri ve Uygulamaları (Web-Based Information Systems and Applications)”
- “Veri Madenciliği ve Web Madenciliği (Data and Web Mining)”
- “Sosyal İşlem ve Sosyal Medya Analizleri (Social Computing and Social Media Analytics)”
- “Hizmet İşleme ve İşlem Yönetimi (Services Computing and Process Management)”
- “Bilgi Yönetimi (Knowledge Management)” ,
- “Yeşil Bilişim Sistemleri (Green Information Systems)”
- “Küresel Bilgi Sistemleri ve E-İşletme (Global Information Systems and E-Business)”
- “Bilgi Sistemleri Güvenlik ve Kişisellik (Information Systems Security and Privacy)”
- “İnsan-Bilgisayar İlişkileri (Human-Computer Interactions)”
- “İnsan Davranışları ve Örgüt Çalışmaları (Human Behavior and Organizational Studies)”

- “Bilgi Sistemlerinin sosyal ve kültürel yönleri (Social and Cultural Aspects of Information Systems)”
- “Ekonomi ve Bilgi Sistemleri (Economics and Information Systems)”
- “Kurumlarda Bilgi Sistemleri ve Uygulamaları (Emerging Information Systems Applications in Health, Government, and Other Organizations)”

YBS, genel olarak planlama ve denetleme faaliyetlerinde bulunmak amacıyla geliştirilmiştir. Çeşitli teknolojik araçlar kullanarak üretim, pazarlama, muhasebe, ekonomi ve insan kaynaklarına ilişkin bilgileri yöneticilere rapor eden sistemdir. YBS, bilgi işleme sisteminden sonraki evredir (Önder, 2005, s.21). Kurum ve kuruluşların bilgisinin faydaya dönüşmesi için gerekli tüm faaliyetlerin bir araya geldiği sistemdir.

2.3.4 Yönetim Bilişim Sistemleri Mezunlarının Sahip Olması Gereken Temel Özellikler

Yönetim Bilişim Sistemleri mezunlarının sahip olması gereken özellikler:

- Veri işleme (depolama, kümelendirme, işleme) fonksiyonlarını kullanır.
- Veri tabanlarını yönetir, çeşitli fonksiyonları kullanır ve geliştirebilir.
- Kurum ve kuruluşların eylemsel ve stratejik seviye yöneticilerin ihtiyaç duydukları bilgiye hızlı, kolay ve zamanında ulaşmasını sağlar.
- Bilgi güvenliğini sağlar; bilgilerin ilgililere erişmesini sağlar, yetkisi olmayanların bilgiye erişmesini engelleyen güvenlik sistemlerini yönetir.
- Yönetim bilişim sistemleri mezunları problem çözme ve karar alma alanlarında uzmanlaşırlar.

2.3.5. Bilişim Alanındaki Meslek Dalları

Yönetim Bilişim Sistemleri mezunlarının iş alanlarında aranan özellikler:

Bilişim alanında, "temel" düzeyde: Kurum ve kuruluşların “temel fonksiyonlarını bilen”, “bilişim sistemlerini bilen ve kullanan”, “ekip çalışması ile hareket edebilen”, “proje yönetimi hâkim”, “özel paket programları kullanabilen” yeterliliklere sahip olan personel.

Bilişim alanında "ileri" düzeyde: Kurum ve kuruluşların ihtiyaçlarına göre “özgün yazılım geliştirme ekibinde yer alabilen”, “Kurum ve kuruluşlara özgün internet uygulamaları geliştirme ekibinde yer alabilen”, “Kurum ve kuruluşların kullandığı yazılım ve web uygulamalarının içeriğini yönetebilen ve geliştirebilen”, işletmenin problemlerine cevap bulabilecek ihtiyaca yönelik bilişim sistemini tanımlayabilen personel.

Yönetim alanında "temel" düzeyde: Kurum ve kuruluşların “projelerini yönetebilen” ve “yeni projeler geliştirebilen”, “bilişim işlemlerinin fonksiyonlarını yönetebilen”, “sistem analizlerini oluşturabilen”, “iş süreçlerini yönetebilen”, takım liderliğini üstlenebilen personel.

Yönetim alanında "ileri" düzeyde: Kurum ve kuruluşların fonksiyonlarına yönelik karmaşık problemleri tespit edebilen ve çözüm üreten, nitel ve nicel karar alma yöntemlerini kullanabilen, stratejik hareket edebilen personel.

Yönetim Bilişim Sistemleri Meslek Dalları

- “Bilişim” Alanındaki Meslek Dalları
- “Bilgisayar Programcılığı”
- “Veri Tabanı Uzmanı”
- “Sistem Analisti ve Tasarımcısı”
- “Veri Tabanı Analisti”
- “SEO Uzmanı”
- “Network Uzmanı”
- “Ağ Sistemleri Yöneticiliği”
- “Veri Bilimci (Veri Analisti)”,
- “IT Uzmanı ve Yöneticisi”

“Yönetim” Alanındaki Meslek Dalları

- “İnsan Kaynakları Uzmanı / Yöneticisi”
- “İş Geliştirme Uzmanı / Yöneticisi”
- “Proje Uzmanı ve Yöneticisi”
- “Satış Pazarlama Uzmanı / Yöneticisi”

- “İş Analisti”
- “ERP Uzmanı / Yöneticisi”
- “İş Zekâsı Uzmanı / Yöneticisi”
- “Bilgi Sistemleri Yöneticisi”
- “Pazarlama Uzmanı ve Yöneticisi”
- “Finans Uzmanı ve Yöneticisi”
- “İnsan Kaynakları Uzmanı/Yöneticisi”
- “Akademisyen

vb.” gibi unvanlarda görev yaparlar (DUZCE, 2019).

“Yönetim Bilişim Sistemleri” çalışma alanlarının yukarıda belirtildiği gibi çok geniş ve farklı alanlara sahip olduğu görülmektedir. YBS bölümünün gün geçtikçe daha çok bilinir hâle geldiği, en basit yöntemle arama motorlarına “YBS iş ilanları” diye yazıldığında birçok kurum ve kuruluşun bu alandan mezun aradığını görürüz. Buradan yola çıkarak lisans mezunu olmuş donanımlı bir YBS mezununun iş alanları oldukça fazladır denilebilir. Bilim ve teknolojinin her geçen gün geliştiği ülkemizde, YBS mezunlarına daha fazla ihtiyaç duyulacağını ve bu bölümün tercih edilmesi gereken bölümler arasında olması gerektiğini söyleyebiliriz.

2.4. Türkiye’de Yönetim Bilişim Sistemleri Eğitimi

YBS alanyazın çalışmalarına bakıldığında başarılı bir YBS mezunu olabilmek için gereken bilgi, beceri ve yetenekler araştırıldığında dört yeterlilik kümesi ile karşılaşılmaktadır. Bunlar; “teknik yetkinlik”, “analitik yetkinlik”, “iletişimsel yetkinlik” ve “yönetimsel yetkinlik” kümesi olarak gruplanmaktadır.

2.4.1. Yeterlilik Kümesi

Eğitim müfredatları incelemesi yapan alanyazınlar incelendiğinde genel olarak dört yetkinlik kümesi ile karşılaşılmaktadır. Bu kümeler “teknik yeterlilik kümesi”, “analitik yeterlilik kümesi”, “iletişimsel yeterlilik kümesi” ve “yönetimsel yeterlilik kümesi” olarak isimlendirilmekte, somut ve ölçülebilir becerileri içermektedir (Uğur, Okursoy, Turan, 2016, s.118).

Teknik Yeterlilik: Teknik yetkinlik kümesi, kurumsal hedeflere ulaşmada sistem performansının önemini ve bilişim teknolojisi hareketlerini

bilme, ayrıca bilişim teknolojisi araçlarını uygun şekilde kullanabilme becerisini ifade eder (Uğur, Okursoy, Turan, 2016, s118).

Analitik Yeterlilik: Analitik yetkinlik kümesi, kurumsal sorunları tespit etme, sorunları tanımlama ve mantıklı çözümler önerme becerisini ifade eder. Problem çerçevesini, sınırlarını tanımlama, aynı zamanda mantıklı sebep sonuç ilişkisi oluşturmayı da içerir (Uğur, Okursoy, Turan, 2016, s.118).

İletişimsel Yeterlilik: İletişimsel yetkinlik kümesi, ikna edici ve özlü yazılı, sözlü iletişim becerisini ifade eder. Bir sorunu işe uygun tanımlama ve iş formatına uygun iletişim yapısı oluşturmayı da içerir (Uğur, Okursoy, Turan, 2016, s.118).

Yönetimsel Yeterlilik: Yönetimsel yetkinlik kümesi, örgütsel bir hedef doğrultusunda başkalarının çalışmalarının koordinasyonu ve yönlendirme yeteneğini ifade eder. Amaca yönelik Programları ve planları belirleme, ifade etme ve yürütmeyi de içerir (Uğur, Okursoy, Turan, 2016, s.118).

Bu çalışmada Türkiye’de üniversitelerin YBS eğitim veren bölümlerin müfredatlarındaki dersler yukarıda yer alan dört yetkinlik kümesine göre değerlendirilmiştir.

2.4.2 Yönetim Bilişim Sistemleri Eğitimi Gereklilikleri

Yönetim Bilişim Sistemleri, karar verme sürecini hızlandırmak ve kolaylaştırmak için gerekli ve doğru bilgiyi analiz edip zamanında yönetime sağlayan ve hızlıca aksiyon alabilen, organizasyonun planlaması, işlerin kontrolü ve operasyonel yönetilmesi fonksiyonlarının etkin şekilde yürütülmesine imkân veren metottur (Long, 1989; aktaran Özköse, 2017,s.5).

YBS, teknik personel ile yönetici arasındaki bağları sağlayan, kurumların hedefleri ve amaçları doğrultusunda sistemlerin entegrasyonuna odaklanan bir disiplindir.

Yukarıdaki tanımlara bakıldığında yönetim bilişim sistemleri verilerin toplanması, saklanması, işlenmesi, yaygınlaştırılması ve bunların yönetsel faaliyetlerde kullanılması olarak gruplayabiliriz. Yönetim bilişim sistemlerinin gelişen teknoloji ve ihtiyaçlarla birlikte her geçen gün önemi artmaktadır.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, araştırmada kullanılan veri toplama teknikleri ve araçları, veri toplama teknik ve araçlarının uygulama süreci, araştırmanın uygulama basamakları ve bilgilerin değerlendirmesi konusunda kullanılan işlemlere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel içerik yöntemi kullanılmıştır. Üniversite müfredatları internet taraması sonucunda 2019-2020 eğitim öğretim dönemleri arası incelemesi ile elde edilmiştir.

Bu araştırma YBS lisans programlarında uygulanan ders müfredatlarının mevcut durumunu ortaya koymayı amaçlayan tanımlayıcı bir çalışmadır.

Çalışmamız Türkiye’de YBS bölümü olan üniversitelerle sınırlandırılmıştır. Türkiye’de 25’i devlet, 14’ü vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 39 üniversitede YBS bölümü bulunmaktadır. Toplam veriler incelendiğinde 18 üniversitenin müfredatı istenilen formatta olmadığı için çıkarılmıştır. Araştırma, kriterlerine göre listelendiğinde 12’si devlet 9’u vakıf üniversitesi olmak üzere 21 üniversite ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmaya dahil edilen üniversitelerdeki YBS bölümleri aşağıdaki fakültelerde açılmıştır :

- 8’i “İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi”
- 6’sı “İşletme Fakültesi”
- 3’ü “Uygulamalı Bilimler Fakültesi”
- 2’si “Ticari Bilimler Fakültesi”
- 1’i “Fen-Edebiyat Fakültesi”
- 1’i “İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi”

Bu bölümlerin ders müfredatları incelenmiştir. Araştırmaya konu olan veriler 2019- 2020 yılı geçerli olan müfredatların resmî internet adreslerinden taranarak elde edilmiştir. 21 adet üniversite müfredatı, araştırmanın veri tabanını oluşturmuştur. Araştırmanın amacı doğrultusunda YBS bölümü bulunan üniversitelerin web sayfaları içerik analizi yöntemiyle taranmış ve elde edilen veriler analiz edilmiştir.

İçerik analizi akademik araştırmalarda en çok tercih edilen araştırma yöntemleri arasındadır (Çilingir, 2017, s.149). İlk kez 16.yy’da gazeteler üzerinde yapılmıştır. 20.yy başlarında ABD’de gazetecilik öğrencileri tarafından kullanılmıştır (Aziz, 1990, s.105; aktaran Çilingir, 2017, s.149). İçerik analiz yönteminin en güçlü yanı esnekliğidir. Bu yüzden içerik analizi, bilimsel yöntem olarak sosyal bilimler alanı için önemlidir (Yıldırım, 2015, s.155; aktaran Çilingir, 2017, s.149).

İçerik analizi, “önceden belirlenmiş sınıflamalar çerçevesinde içeriğin rakamlara dönüştürülerek, incelenmesini sağlayan tarafsız ve sayısal olarak yapılan analizdir.” (Yağcı, 2015 s.69). Metindeki değişkenleri ölçmek için sayısal olarak yapılan tarafsız analizdir. Metinlerin rakamlarla yorumlanmasıdır (Çiçek vd., 2010;196-197; aktaran Yağcı, 2015 s.69).

3.2. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında, ilgili alanyazın taraması sonucu elde edilmiştir. Araştırma içeriğine uygun olarak daha önceden yapılmış çalışmalar toplanmış ve incelenmiştir. Kaynak taramasından sonra müfredat incelemesi çalışmalarından “Türkiye’de Yönetim Bilişim Sistemleri Eğitimi ve Yetkinlik Alanı Değerlendirmesi” (Uğur, Okursoy, Turan, 2016, s.118) model referans alınmıştır.

Türkiye’de YBS bölümleri olan üniversiteler Çizelge 2’de gösterilmiştir.

Çizelge 2 YBS Bölümleri Olan Üniversiteler

Sıra	Üniversitenin Adı	Fakültenin Adı	Statü
1	Adana Alparslan Türkeş Bilim Ve Teknoloji Üniversitesi	İşletme Fakültesi	Devlet

2	Akdeniz Üniversitesi	Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Devlet
3	Aksaray Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Devlet
4	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	İşletme Fakültesi	Devlet
5	Atatürk Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Devlet
6	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	Söke İşletme Fakültesi	Devlet
7	Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi	Ömer Seyfettin Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Devlet
8	Bartın Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Devlet
9	Bayburt Üniversitesi	Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Devlet
10	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Devlet
11	Bursa Uludağ Üniversitesi	İnegöl İşletme Fakültesi	Devlet
12	Dokuz Eylül Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Devlet
13	Düzce Üniversitesi	İşletme Fakültesi	Devlet
14	Gümüşhane Üniversitesi	Gümüşhane İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Devlet
15	İskenderun Teknik Üniversitesi	İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi	Devlet
16	İzmir Bakırçay Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Devlet
17	İzmir Demokrasi Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Devlet
18	Kafkas Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Devlet
19	Karadeniz Teknik Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Devlet
20	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Devlet
21	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Devlet

22	Pamukkale Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Devlet
23	Sakarya Üniversitesi	İşletme Fakültesi	Devlet
24	Selçuk Üniversitesi	Beyşehir Ali Akkanat İşletme Fakültesi	Devlet
25	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Devlet
26	Altınbaş Üniversitesi	Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Vakıf
27	Başkent Üniversitesi	Ticari Bilimler Fakültesi	Vakıf
28	Beykent Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Vakıf
29	Işık Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Vakıf
30	İstanbul Gelişim Üniversitesi	İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi	Vakıf
31	İstanbul Medipol Üniversitesi	İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi	Vakıf
32	İstanbul Şehir Üniversitesi	İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi	Vakıf
33	İstinye Üniversitesi	İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi	Vakıf
34	Kadir Has Üniversitesi	İşletme Fakültesi	Vakıf
35	Nişantaşı Üniversitesi	İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi	Vakıf
36	Özyeğin Üniversitesi	İşletme Fakültesi	Vakıf
37	Piri Reis Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Vakıf
38	Ufuk Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Vakıf
39	Yeditepe Üniversitesi	Ticari Bilimler Fakültesi	Vakıf

Kaynak: yok.gov.tr

3.3. Bilgilerin Toplanması ve Değerlendirilmesi

Çizelge 2’deki üniversiteler incelendiğinde araştırma kriterlerini sağlayan üniversiteler araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırmada “Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi”, “Bayburt Üniversitesi”, “Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi”, “Bursa Uludağ Üniversitesi”, “Düzce Üniversitesi”, “Karadeniz Teknik Üniversitesi”, “Necmettin Erbakan Üniversitesi”, “Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi”, “Pamukkale Üniversitesi”, “Sakarya Üniversitesi”, “Selçuk Üniversitesi”, “Sivas Cumhuriyet Üniversitesi”, “Altınbaş Üniversitesi”, “Başkent Üniversitesi”, “Beykent Üniversitesi”, “Işık Üniversitesi”, “İstanbul Şehir Üniversitesi”, “Kadir Has Üniversitesi”, “Piri Reis Üniversitesi”, “Ufuk Üniversitesi” ve “Yeditepe Üniversitesi” lisans eğitim – öğretim müfredatları veri olarak kullanılmıştır.

Bu veriler, ilgili üniversitelerin 2019- 2020 eğitim-öğretim yılı için geçerli olan müfredatlarının internet adreslerinden taranmasıyla elde edilmiştir.

Çizelge 3 Araştırmaya Dahil Edilen Üniversitelerin Statü Dağılımı

Statü	Sayısı	Oranı
Devlet Üniversitesi	12	%57,14
Vakıf Üniversitesi	9	%42.85

Araştırmaya dahil edilen üniversitelerin müfredattaki dersleri, içerik analizi yöntemiyle yönetsel yetkinlik, teknik yetkinlik, analitik yetkinlik ve iletişimsel yetkinlik olarak Ek1’de gruplandırılmıştır.

Araştırmada toplanan verilere, uygun bulunan üniversitelerin YBS bölümlerinin müfredatlarındaki tüm dersler (zorunlu ve seçmeli) dahil edilmiştir fakat üniversite seçmeli dersleri (farklı fakültelerdeki seçmeli dersler) araştırmaya alınmamıştır. Öncelikle dersler Türkiye’de “Yönetim Bilişim Sistemleri Eğitimi ve Ders Programlarının incelenmesi” “ampirik” bir değerlendirme çalışma modeli referans alınmıştır (Uğur, Okursoy, Turan, 2016, s.118). Her bir ders tek tek incelenmiştir. Dersler, içeriklerine göre “teknik yetkinlik kümesi” dersleri, “analitik yetkinlik kümesi” dersleri, “iletişimsel yetkinlik kümesi” dersleri ve “yönetsel yetkinlik kümesi” dersleri olmak üzere dört kümeye ayrılmış, daha

sonra her bir küme için üniversitelere göre AKTS toplamları elde edilmiş ve eğitim öğretim programlarında yer alan ders kümelerinin yüzde değerleri hesaplanmıştır. AKTS'nin çalışmada kullanılmasının nedeni, çalışmada yer alan 21 üniversiteye ait YBS bölümlerinin hepsinin eksiksiz olarak AKTS değerlerine yer vermesidir. Bu çalışmada üniversitelerde bulunan YBS bölümlerinin ders müfredatlarındaki derslerin AKTS değerleri baz alınmıştır.

Araştırma kümesindeki tüm dersler; “teknik yetkinlik kümesi” dersleri, “analitik yetkinlik kümesi” dersleri, “iletişimsel yetkinlik kümesi” dersleri ve “yönetmel yetkinlik kümesi” dersleri olarak ayrılmış, kümelerin AKTS oranları yüzde olarak hesaplanmıştır. Hesaplanan bu yüzdeler oranlar, çalışmaya dahil edilen üniversitelerin eğitim programlarında daha çok hangi kümeye ağırlık verildiğinin tespit edilmesinde kullanılmıştır.

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUM

4.1. Analiz sonuçları

Bu çalışmada, Türkiye'deki üniversitelerde eğitim veren YBS bölümlerinin eğitim stratejileri, yapıları, ders programları ve içerikleri incelenmiştir. Türkiye'de 25'i devlet, 14'ü vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 39 üniversitede YBS bölümü bulunmaktadır. Ancak bazı üniversitelerde araştırma kriterlerini sağlayacak yeterli veri bulunmadığı için bu yüksek lisans tezinde 12'si devlet, 9'u vakıf üniversitesi olmak üzere 21 üniversiteye yer verilmiştir. Üniversitelerin ders müfredatları birbirleriyle karşılaştırmalı olarak analiz edilmiş ve dersler, “teknik yeterlilik”, “analitik yeterlilik”, “iletişimsel yeterlilik” ve “yönetmel yeterlilik” olmak üzere 4 ayrı kümede incelenmiştir.

Çalışma sonucunda, üniversitelerin YBS bölümlerinde, genel ders dağılımlarına bakıldığında en çok yönetmel ve teknik alanlar bulunmaktadır. Analitik ve iletişimsel derslere daha az önem verildiği görülmektedir. Kurum ve kuruluşların ihtiyaçları olan karar alma mekanizmalarına yardımcı olacak bilgileri hazırlama ve bu bilgileri ilgililere aktarması beklenen program mezunlarının 4 alanda da (teknik, analitik, iletişimsel, yönetmel) kurum ve kuruluşların taleplerine uygun şekilde olmasının, YBS felsefesine uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

Değerlendirme öncesi müfredatlar ortak bir formata dönüştürüldü. Daha sonra her ders içeriğine bakılarak “bilişim, bilgisayar, elektronik, sistem, yazılım, ağ, güvenlik ve teknoloji” olan dersler “teknik yeterlilik kümesi”ne, “matematik, mantık, analiz, stratejik, yöneylem, istatistik ve muhasebe” içeriğine sahip dersler “analitik yeterlilik kümesi”ne, “ingilizce, sosyal, iletişim, hukuk ve davranış” içeren dersler “iletişimsel yeterlilik kümesi”ne, “iktisat, vergi, kurumsal, pazarlama, ekonomi, işletme, finans, yönetim, girişimcilik, organizasyon” içeren dersler “Yönetmel yetkinlik kümesi”ne olacak şekilde dağıtıldı. Üniversitelerin YBS müfredatlarındaki tüm dersler (zorunlu ve seçmeli) dahil edilmiştir. Fakat üniversite seçmeli dersleri (farklı fakültelerden alınan dersler) araştırmaya alınmamıştır. Ders kümelendirmeleri ile ilgili ders kümesinde olan dersler renklendirilerek yapılmıştır. Araştırmaya alınmayan dersler renklendirilmemiştir.

Değerlendirme sonucu elde edilen bilgiler, aşağıdaki Çizelge 4'te özetlenmiştir.

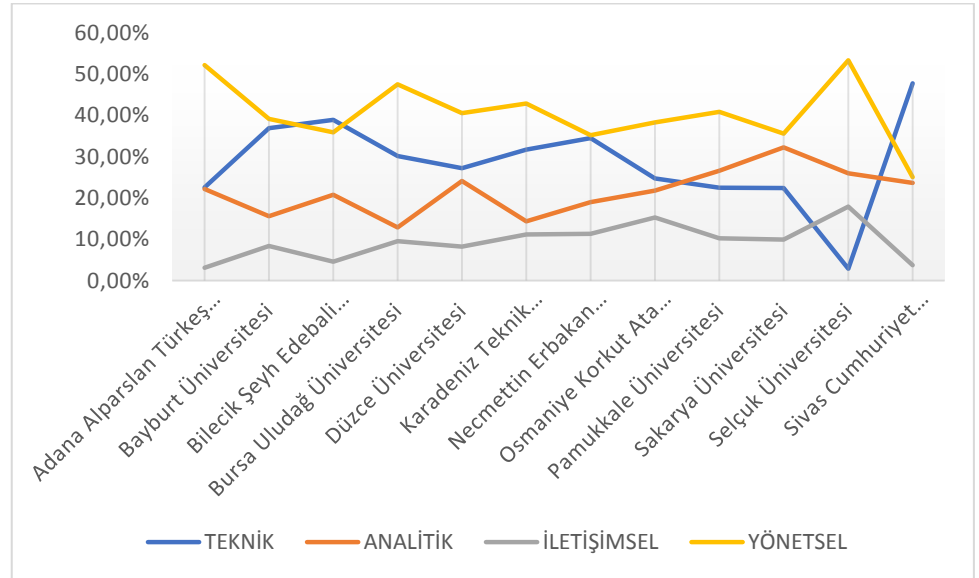
Çizelge 4 Üniversite YBS Bölümü Analizleri

SIRA NO	ÜNİVERSİTE ADI	FAKÜLTE ADI	STATÜ	TEKNİK	ANALİTİK	İLETİŞİMSEL	YÖNETSEL
1	Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	İşletme Fakültesi	Devlet	22,57%	22,18%	3,11%	52,14%
				58	57	8	134
2	Bayburt Üniversitesi	Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Devlet	36,88%	15,59%	8,37%	39,16%
				97	41	22	103
3	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Devlet	38,86%	20,78%	4,52%	35,84%
				129	69	15	119
4	Bursa Uludağ Üniversitesi	İnegöl İşletme Fakültesi	Devlet	30,17%	12,85%	9,50%	47,49%
				54	23	17	85
5	Düzce Üniversitesi	İşletme Fakültesi	Devlet	27,22%	24,05%	8,23%	40,51%
				43	38	13	64
6	Karadeniz Teknik Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Devlet	31,68%	14,29%	11,18%	42,86%
				51	23	18	69
7	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Devlet	34,51%	19,01%	11,27%	35,21%
				49	27	16	50

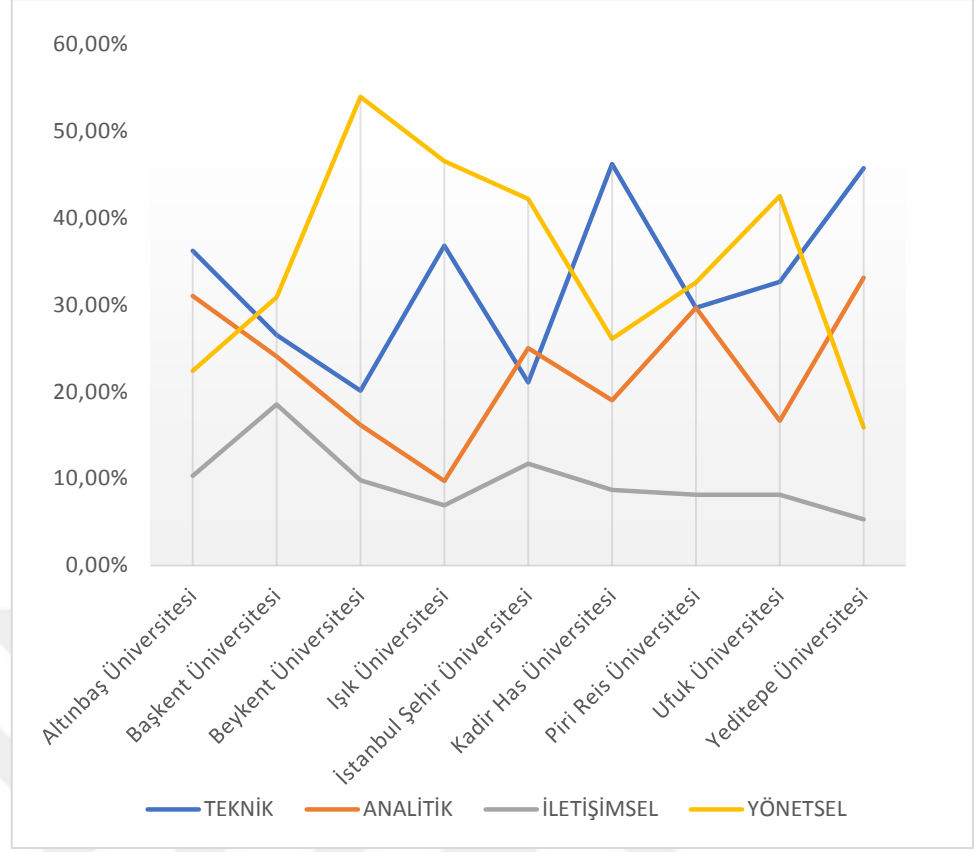
8	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Devlet	24,71%	21,76%	15,29%	38,24%
				42	37	26	65
9	Pamukkale Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Devlet	22,45%	26,53%	10,20%	40,82%
				33	39	15	60
10	Sakarya Üniversitesi	İşletme Fakültesi	Devlet	22,37%	32,24%	9,87%	35,53%
				34	49	15	54
11	Selçuk Üniversitesi	Beyşehir Ali Akkanat İşletme Fakültesi	Devlet	2,83%	25,94%	17,92%	53,30%
				6	55	38	113
12	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Devlet	47,69%	23,61%	3,70%	25,00%
				103	51	8	54
13	Altınbaş Üniversitesi	Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Vakıf	36,21%	31,03%	10,34%	22,41%
				63	54	18	39
14	Başkent Üniversitesi	Ticari Bilimler Fakültesi	Vakıf	26,54%	24,07%	18,52%	30,86%
				43	39	30	50
15	Beykent Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Vakıf	20,10%	16,18%	9,80%	53,92%
				41	33	20	110
16	Işık Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Vakıf	36,81%	9,72%	6,94%	46,53%
				53	14	10	67
17	İstanbul Şehir Üniversitesi	İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi	Vakıf	21,09%	25,00%	11,72%	42,19%
				27	32	15	54

18	Kadir Has Üniversitesi	İşletme Fakültesi	Vakıf	46,20%	19,02%	8,70%	26,09%
				85	35	16	48
19	Piri Reis Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Vakıf	29,65%	29,65%	8,14%	32,56%
				51	51	14	56
20	Ufuk Üniversitesi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Vakıf	32,65%	16,67%	8,16%	42,52%
				96	49	24	125
21	Yeditepe Üniversitesi	Ticari Bilimler Fakültesi	Vakıf	45,70%	33,11%	5,30%	15,89%
				69	50	8	24
	GENEL ORTALAMA			30,33%	22,06%	9,56%	38,05%

Çizelge 4’te, 12 devlet üniversitesi 9 vakıf üniversite olmak üzere 21 üniversite bulunmaktadır. Bu üniversitelerin küme dağılımları listelenmiştir.

Şekil 5 Devlet üniversiteleri YBS müfredatı ders dağılımı kümesi

Şekil 6 Vakıf üniversiteleri YBS müfredatı ders dağılımı kümesi

Çizelge 4’te, 21 üniversitenin YBS bölümlerinin gruplara göre ders dağılımları, AKTS cinsinden yüzdeleri verilmiştir. Buna göre “teknik yetkinlik kümesi”nde yer alan derslere en fazla ağırlık veren 3 üniversite,

- 47,69% Sivas Cumhuriyet Üniversitesi,
- 46,20% Kadir Has Üniversitesi
- 45,70% Yeditepe Üniversitesi

yer almaktadır.

“Analitik yetkinlik kümesi”nde yer alan derslere göre en fazla ağırlık veren 3 üniversite,

- 33,11% Yeditepe Üniversitesi
- 32,24% Sakarya Üniversitesi

- 31,03% Altınbaş Üniversitesi

yer almaktadır.

“İletişimsel yetkinlik kümesi”nde yer alan derslere göre en fazla ağırlık veren 3 üniversite;

- 18,52% Başkent Üniversitesi
- 17,92% Selçuk Üniversitesi
- 11,72% İstanbul Şehir Üniversitesi

yer almaktadır.

“Yönetmel yetkinlik kümesi”nde yer alan derslere göre en fazla ağırlık veren 3 üniversite,

- 53,30% Selçuk Üniversitesi
- 52,14% Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
- 42,52% Ufuk Üniversitesi

yer almaktadır.

Üniversitelerin genel ortamları bakıldığında sıralama aşağıdaki gibi olmuştur:

- 38,05% Yönetmel yetenekler
- 30,33% Teknik yetenekler
- 22,06% Analitik yetenekler
- 9,56% İletişimsel yetenekler

Yetkinlik kümelerinin dağılım genel ortalaması göz önüne alındığında “yönetmel yetkinlik ve teknik yetkinlik”in ön plana çıktığı görülmüştür.

Yetkinlik kümelerinin dağılım ortalamasına en yakın olan 3 üniversite

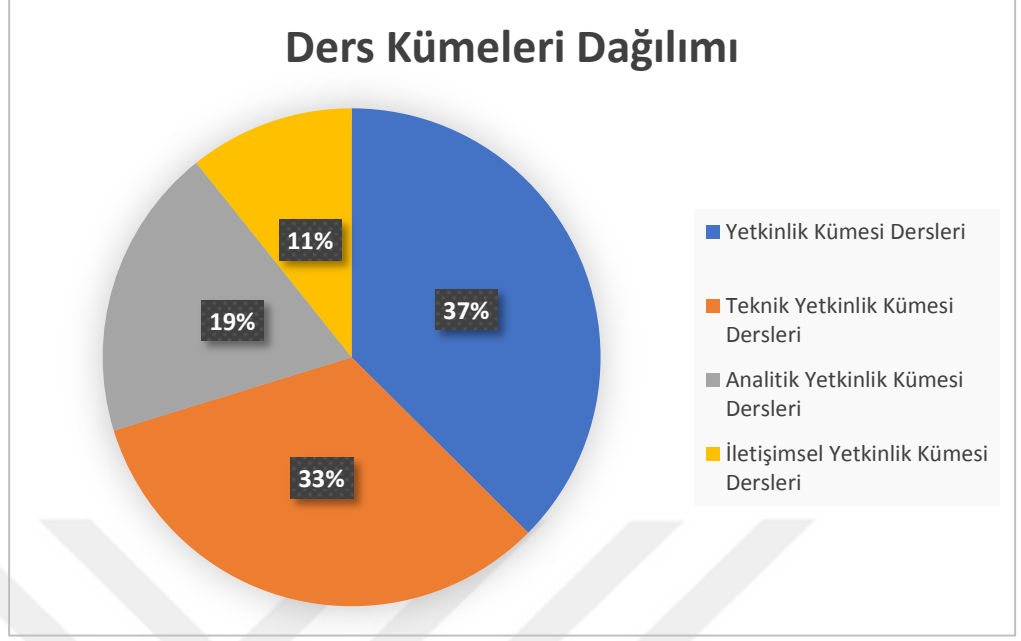
- Düzce Üniversitesi
- Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
- Necmettin Erbakan Üniversitesi

Çizelge 5 YBS'nin fakültele göre ortalamaları

FAKÜLTE ADI	TEKNİK	ANALİTİK	İLETİŞİMSSEL	YÖNETSEL
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	30,97%	21,18%	8,88%	<u>38,97%</u>
İşletme Fakültesi	25,22%	22,71%	9,55%	<u>42,51%</u>
Uygulamalı Bilimler Fakültesi	<u>35,87%</u>	21,88%	9,99%	32,26%
Ticari Bilimler Fakültesi	<u>36,12%</u>	28,59%	11,91%	23,38%
İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi	21,09%	25,00%	11,72%	<u>42,19%</u>
Fen-Edebiyat Fakültesi	36,81%	9,72%	6,94%	<u>46,53%</u>

YBS açılan fakültele göre de ders dağılımları değişmektedir. “İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi”, “İşletme Fakültesi”, “İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi” ve “Fen-Edebiyat Fakültesi” ders müfredatlarında yönetsel yetkinlik kümesi dersleri ön planda olurken “Uygulamalı Bilimler Fakültesi” ve “Ticari Bilimler Fakültesi” ders müfredatlarında teknik yetkinlik kümesi dersleri ön planda olmuştur. Hiçbir üniversitede analitik yetkinlik kümesi ve iletişimsel yetkinlik kümesi derslerinin diğer ders kümelerinden fazla olmadığı görülmüştür.

Araştırmaya dahil edilen müfredatlardaki dersler kümelere ayrıldığında 185 farklı “yönetsel yetkinlik kümesi” dersi, 162 farklı “teknik yetkinlik kümesi” dersi, 94 farklı “analitik yetkinlik kümesi” dersi, 53 farklı “iletişimsel yetkinlik” dersi bulunmaktadır.

Şekil 7 YBS, ders kümelerine göre dağılımı

Bu çalışmanın sonuçlarından yola çıkılarak üniversite bölümlerinin müfredatlarının öğrenci yetkinliklerine olan katkılarını gösteren bir araştırma yapılabilir. Aynı zamanda fakülte veya bölüm müfredatlarının yetkinliklerinin belirlenmesi doğrultusunda üniversitede verilen eğitim müfredatlarının şekillendirilmesine yönelik çeşitli araştırmalar yaparak sonuçları hayata geçirilebilir.

Hazırlanacak müfredat, lisans düzeyinde eğitim alan öğrencinin alması gereken “240 AKTS”ye göre hazırlanmıştır. “teknik yetkinlik” ve “yönetimsel yetkinlik kümesi” dersleri tüm derslerin %30’una yani 72 AKTS’ye denk gelmektedir. “analitik ve iletişimsel yetkinlik kümesi” dersleri tüm derslerin %20’sini yani 48 AKTS’ye denk gelmektedir. Bu orana göre dersler aşağıdaki gibi listelenmiştir.

Çizelge 6 Hazırlanan Örnek Müfrettaki Derslerin Küme Dağılımları

TEKNİK		ANALİTİK		İLETİŞİMSEL		YÖNETSEL	
Bilgi Teknolojileri ve Uygulamaları	5	Genel Muhasebe	6	İş Hukuku	3	Ekonomiye Giriş I	5
Bilgisayar Ağları ve Güvenliği	6	Finansal Tablolar Analizi	4	Kıymetli Evrak Hukuku	3	İşletmeye Giriş	6
Bilgisayar Donanımı ve İşletim Sistemleri	6	Sayısal Yöntemler	3	Mesleki İngilizce I	4	Kurumsal Finansman	5
Bilişim Güvenliği	5	Genel Matematik	6	Mesleki İngilizce II	4	Yönetim Bilişim Sistemleri	5
Görsel Programlama - I	7	Sistem Analizi ve Tasarımı	5	Sosyal Bilimlere Giriş	6	Operasyon Yönetimi	5
Görsel Programlama - II	5	İstatistik	5	Ticaret Hukuku	2	Araştırma Yöntemleri	5
Programlama Teknikleri	7	Yöneylem Araştırması	6	Siber Hukuk	4	Ekonomiye Giriş II	5
Sosyal Medya ve Web Analizi	7	İş İletişimi ve Etik	5	Türkçe Eleştirel Okuma ve Yazma	4	Yönetimin İlkeleri	6
E-Ticaret	5	Bilimsel Araştırma Teknikleri	4	Sosyal Medya	5	Örgütsel davranış	5
Veri Tabanı Yönetim Sistemleri - I	5	Muhasebe Bilişim Sistemleri	4	Türk Dili I	2	Stratejik İnsan Kaynakları Yönetimi	5
Veri Tabanı Yönetim Sistemleri - II	4			Türk Dili II	2	Girişimcilik	5
Veri ve Bilgi Yönetimi	5			Atatürk İlke Ve İnkılâpları I	2	Yeni Ürün, İş ve Hizmet Geliştirme	5

Yazılım Mühendisliği	5			Atatürk İlke Ve İnkılapları II	2	Digital Pazarlama	5
				Liderlik ve Motivasyon	5	Teknoloji Yönetimi	5
TOPLAM AKTS	72	TOPLAM AKTS	48	TOPLAM AKTS	48	TOPLAM AKTS	72

Çizelge 7 YBS için örnek müfredat

1. YIL - 1. DÖNEM		1. YIL - 2. DÖNEM	
Ders Adı	AKTS	Ders Adı	AKTS
Atatürk İlke Ve İnkılapları I	2	Atatürk İlke Ve İnkılapları II	2
Türk Dili I	2	Türk Dili II	2
Bilgi Teknolojileri ve Uygulamaları	5	Bilgisayar Donanımı ve İşletim Sistemleri	6
Ekonomiye Giriş I	5	Ekonomiye Giriş II	5
Genel Matematik	6	İstatistik	5
Mesleki İngilizce I	4	Mesleki İngilizce II	4
İşletmeye Giriş	6	Yönetimin İlkeleri	6
Toplam AKTS	30	Toplam AKTS	30
2. YIL - 1. DÖNEM		2. YIL - 2. DÖNEM	
Ders Adı	AKTS	Ders Adı	AKTS
Genel Muhasebe	6	Muhasebe Bilişim Sistemleri	4
Programlama Teknikleri	7	Sosyal Medya ve Web Analizi	7
Veri Tabanı Yönetim Sistemleri - I	5	Veri Tabanı Yönetim Sistemleri - II	4
Bilgisayar Ağları ve Güvenliği	6	Bilişim Güvenliği	5

Ticaret Hukuku	2	Operasyon Yönetimi	5
Siber Hukuk	4	Araştırma Yöntemleri	5
Toplam AKTS	30	Toplam AKTS	30

3. YIL - 1. DÖNEM		3. YIL - 2. DÖNEM	
Ders Adı	AKTS	Ders Adı	AKTS
Görsel Programlama - I	7	Görsel Programlama - II	5
Sayısal Yöntemler	3	Finansal Tablolar Analizi	4
Sosyal Bilimlere Giriş	6	İş Hukuku	3
Türkçe Eleştirel Okuma ve Yazma	4	Kıymetli Evrak Hukuku	3
Kurumsal Finansman	5	Yeni Ürün, İş ve Hizmet Geliştirme	5
Yönetim Bilişim Sistemleri	5	Dijital Pazarlama	5
		Teknoloji Yönetimi	5
Toplam AKTS	30	Toplam AKTS	30

4. YIL - 1. DÖNEM		4. YIL - 2. DÖNEM	
Ders Adı	AKTS	Ders Adı	AKTS
Veri ve Bilgi Yönetimi	5	E-Ticaret	5
Yazılım Mühendisliği	5	Sistem Analizi ve tasarımı	5
Yöneylem Araştırması	6	İş İletişimi ve Etik	5
Bilimsel Araştırma Teknikleri	4	Liderlik ve Motivasyon	5
Sosyal Medya	5	Örgütsel davranış	5
Girişimcilik	5	Stratejik İnsan Kaynakları Yönetimi	5
Toplam AKTS	30	Toplam AKTS	30

Yukarıdaki oran değiştirilmeden yani aynı oran korunmak şartıyla Ek1' de yer alan kümedeki dersler ve AKTS oranınca değişiklik yapılabilir.

BÖLÜM 5

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Teknolojinin çok hızlı geliştiği günümüzde kurum ve kuruluşların ihtiyacı olan personel talepleri de aynı hızla değişmektedir. Bu dinamik ise günümüzün kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç duyduğu personel profilinin de aynı şekilde değiştiğini göstermektedir. Bologna süreci ile yükseköğretimde akademik derslerin yanı sıra öğrenci yetkinliklerinin de gelişmesini amaçlayan derslerin verilmesi gerektiği düşünülmüş ve müfredata eklenmiştir. Günümüzde, bilgi çağının gerektirdiği kalifiye iş gücünün yetiştirilmesine katkı sağlayan üniversitelerin müfredatlarının yenilenerek çağın gereksinimleri doğrultusunda planlanması ve mezunların kurum ve kuruluşların ihtiyaçlarına uygun olarak yetiştirilmesi hedeflenmiştir.

Öğrencilerin yetkinliklerinin geliştirilmesine katkı sağlayan eğitim programları bugün için değil gelecek için öğrenci yetiştirmektedir. Öğrenci yetiştirme sürecinin önemli bir parçası olan müfredatların her zaman güncel ve ihtiyaçları karşılayabilir olması önemlidir. Bu bağlamda bu çalışmanın hazırlanacak yeni müfredatlar için de fikir verebileceği düşünülmüştür.

Bu çalışmada Türkiye’de yönetim bilişim sistemleri eğitimi veren 25 devlet, 14 vakıf üniversitesi incelenmiştir. Ancak, bazı üniversitelerde araştırma kriterlerini sağlayacak yeterli veri bulunmadığı için bu çalışmada, 12’si devlet, 9’u vakıf üniversitesi olmak üzere 21 üniversitenin araştırma verilerine ulaşılmıştır.

Araştırma, bu üniversitelerin YBS eğitim müfredatları ele alınarak yapılmıştır. Üniversiteler eğitimde verim elde etmek için çeşitli eğitim müfredatları geliştirmiştir. Üniversitelerin zaman içinde eğitimdeki verimi yükseltmek adına eğitim müfredatlarında değişiklikler yapmış oldukları gözlemlenmiştir. Bu çalışmada müfredatlar farklı bir gözle incelenerek üniversitelerin müfredatlarına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Yönetim bilişim sistemleri kavramı üzerinde birçok farklı fikir bulunmaktadır. Bunun temel nedeni, bu alanın birçok bilimle ve uygulamayla ilişkili olmasıdır. Farklı alanlarda, farklı işlerde görev yapabilen YBS mezunları

için çok geniş bir iş alanından bahsetmek mümkündür. Bu bölüm hem bilişim teknolojileri hem de işletme alan derslerini kapsayan bir ders müfredatına sahiptir.

Yapılan çalışmalar ve analizler sonucu YBS bölümü müfredatları 4 yetkinlik kategorisinde incelenmiştir. Bu yetkinlik türleri; “teknik yetkinlik kümesi” dersleri, “analitik yetkinlik kümesi” dersleri, “iletişimsel yetkinlik kümesi” dersleri ve “yönetmel yetkinlik kümesi” dersleridir. Yapılan genel analiz neticesinde ders ağırlıklarının 38,05% yönetmel yetenekler, 30,33% teknik yetenekler, 20,77% 22,06% analitik yetenekler 9,56% iletişimsel yetenekler, şeklinde olduğu görölmektedir. Yönetmel ve teknik alanlardaki ders ağırlığının iletişim ve analitik alanlara göre daha fazla olduğu görölmektedir. Genel ortalama böyle olsa da üniversitelerin müfredatlarının dağılım oranlarında çok farklılıklar bulunmaktadır. Bu da bu alandan mezun olacaklar için yeterliliklerin çok farklılıklar göstereceği sonucunu doğurmaktadır.

“Vural, 2019, s.61”de, “yönetim bilişim sistemleri bölümü mezunlarının sahip olması gereken bilgi, beceri ve yetkinlikler” üzerine yaptığı çalışmada, hangi yetkinliğin önemli olduğu sorusuna cevap aramıştır. Bu soruya cevap olarak teknik yetkinliğin ve yönetmel yetkinliğin bir iş pozisyonunda terfi etmek için önemli rol oynadığı, iş verenlerin en çok bu yetkinlik türünde bilgi sahibi olan kişilere öncelik verdiği tespitlerinde bulunmuştur; diğer yetkinliklerin de önemli olduğunun altını çizmiştir.

Ders müfredatları göz önüne alındığında, “teknik yetkinlik kümesi”ne ait ders ağırlığının %20’nin altında olması durumunda kurum ve kuruluşların ihtiyacı olan bilişim alanına ait yeterliliğin karşılanamayacağı, “yönetmel yetkinlik kümesi”nin %20’nin altında olması durumunda ise kurum ve kuruluşların ihtiyacı olan yönetim yeterliliğini karşılayamayacağı sonucuna varılmıştır. “teknik yetkinlik kümesi”nin çok yüksek olduğu durumlarda ise müfredatın gereğinden fazla mühendislik müfredatına yakınsadığı, “yönetmel yetkinlik kümesi”nin çok yüksek olduğu durumlarda ise müfredatın işletme müfredatına yakınsadığı düşünölmektedir.

Çalışma sonucunda, üniversitelerin YBS bölümlerindeki genel ders dağılımlarında en çok yönetmel ve teknik alan derslerinin yer aldığı görölmektedir, Ayrıca “analitik yetkinlik kümesi” ve “iletişimsel yetkinlik kümesi” derslerine

daha az yer verildiği ortaya çıkmaktadır. “iletişimsel yetkinlik kümesi” ve “analitik yetkinlik kümesi” dersleri de en az “teknik yetkinlik kümesi” ve “yönetimsel yetkinlik kümesi” dersleri kadar önemlidir. Eğitimin bir diğer amacının da bireyin kişisel gelişimine katkı sağlamak olduğu düşünüldüğünde bu alanların da %10’un altına inmemesi gerektiği düşünülmüştür.

Araştırma sonucunda ideal müfredata ait ders dağılımlarının şu şekilde oluşturulmasının yönetim bilişim sistemleri felsefesine uygun olacağı düşünülmektedir. Teknik yetkinlik kümesi derslerinin tüm müfredatın %30’unu, analitik yetkinlik kümesi derslerinin tüm müfredatın %20’sini, iletişimsel yetkinlik kümesi derslerinin tüm müfredatın %20’sini, yönetimsel yetkinlik kümesi derslerinin tüm müfredatın %30’unu oluşturmasının, yönetim bilişim sistemleri felsefesine uygun olacağı sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlara uygun müfredattan mezun olanların kurum ve kuruluşların beklentilerini karşılayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

SÜRELİ YAYINLAR

- Akyüz,T.,(2019) Devlet Konservatuvarlarının Lisans Düzeyinde Verilmekte Olan Mey Öğretimi İçin Bir Müfredat Önerisi, Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi).
- Anameriç, H. (2017). Yönetim Bilgi Sistemlerinin Yönetim Fonksiyonları Üzerine Etkisi. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, 45(2).
- Borat,O.(2014). İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Umem Projesi. Mimar ve Mühendis Grubu Dergisi, Sayı 78, s.70-74, İstanbul.
- Bensghir, T. K. (1996). Bilgi Teknolojileri ve Örgütsel Değişim, Ankara Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü (Doktora Tezi)
- Çilingir, A. (2017). İletişim Alanında İçerik Analizi Yöntemi Kullanılarak Yapılan Yüksek Lisans Ve Doktora Tezleri Üzerine Bir İnceleme. Erciyes İletişim Dergisi, 5(1), 148-160.
- Elçi, A. (2016). Yönetim Bilişim Sistemleri Öğrencilerinin Beceriler ve Yetkinlikler Algıları-bilgi Toplumuna Doğru. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi
- Ertürk S (1991). “Eğitimde Program Geliştirme”. Metaksan Yayınları, Ankara.
- Karabulut,D.,(2015). Hemşirelikte Etik Eğitimi ve Örnek Bir Müfredat Geliştirme, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Doktora Tezi)
- Önder,E.,(2005). Yönetim Bilişim Sistemleri Kapsamında Web Tabanlı İlişkisel Veritabanı Yönetim Sistemleri ve Bir Uygulama, İstanbul: İstanbul Üniversitesi İşletme Anabilim Dalı (Yüksek Lisans Tezi)
- Özcan,M.,(2012). Arap Dili Eğitimi Anabilim Dalı Hazırlık Sınıfı İçin Avrupa Ortak Başvuru Metnine Uygun ve Moodle Eğitim Yönetim Sistemi Destekli Müfredat Önerisi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Doktora Tezi)
- Özköse,H.,(2017). Yönetim Bilişim Sistemleri Alanının Türkiye ve Dünyadaki Bibliyometrik Analizi ve Haritası, Ankara: Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü (Doktora Tezi)
- Şen,Z.,Uludağ,G.,Kavak,Y., (2016) Bologna Süreciyle ilgili bir İnceleme: Öğrenci Başarısını Değerlendirme Yöntemleri ile Öğrenci İş Yükünün Karşılaştırılması Yükseköğretim Dergisi;6(2):84–94.

- Uğur, N.G., Okursoy A., Turan A.H., (2016). Türkiye’de Yönetim Bilişim Sistemleri Eğitimi ve Yetkinlik Alanı Değerlendirmesi. İşletme Bilimi Dergisi,4(1): 111-122
- Vural, M., (2019) Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü Mezunlarının Sahip Olması Gereken Bilgi, Beceri ve Yetkinlikler, Sakarya: Sakarya Üniversitesi, İşletme Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi)
- Yağcı, P., (2015) Lisans Düzeyinde Rekreasyon Bölümü Müfredatlarının İncelenmesi ve Örnek Müfredat Çalışması, Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi)

İNTERNET ADRESLERİ:

BOUN - Boğaziçi Üniversitesi Yönetim Bilişim Sistemleri, Ekim 12, 2019

<http://www.mis.boun.edu.tr/hakkimizda/ybs-genel-bilgi> adresinden alındı.

Düzce – Düzce Üniversitesi Yönetim Bilişim Sistemleri (2019), Kasım, 5, 2019

<http://www.duzce.edu.tr/yonetim-bilisim-sistemleri/> adresinden alındı,

Kariyer - İş ilanları & Kariyer Tavsiyeleri Kariyer.net (2019) Ekim, 12, 2019

<https://www.kariyer.net/pozisyonlar>

Uluslararası – YÖK, 2019 – Uluslararası İlişkiler Daire Başkanlığı, Ekim, 12, 2019

Bologna Declaration, (1999) Ekim 12, 2019:

<https://uluslararasi.yok.gov.tr/uluslararasıilasma/bologna/temel-bildirgeler-ve-geli%25%9Fmeler/bologna-bildirgesi>

Prague Communique, (2001) Ekim 12, 2019

<https://uluslararasi.yok.gov.tr/uluslararasıilasma/bologna/temel-bildirgeler-ve-geli%25%9Fmeler/prag-bildirgesi>

Berlin Communique, (2003) Ekim 12, 2019

<https://uluslararasi.yok.gov.tr/uluslararasıilasma/bologna/temel-bildirgeler-ve-geli%25%9Fmeler/berlin-bildirgesi>

YÖK-TYYÇ- Türkiye Yükseköğretim Yeterlilik Çerçevesi (2010) Ekim, 12, 2019

tyyc.yok.gov.tr

TDK – Türk Dil Kurumu Sözlükleri 2019, Ekim, 12, 2019

sozluk.gov.tr

Khas - Kadir Has Üniversitesi, 2019, Kasım,5,2019

<https://mgmt.khas.edu.tr/tr/bolumler/yonetim-bilisim-sistemleri/lisans-programi/yonetim-bilisim-sistemleri-programi>

Overflow, S. Stack Overflow Developer Survey 2018, Kasım,5,2019.

URL <https://insights.stackoverflow.com/survey/2018/#most-popular-technologies>.

EKLER

EK – 1. Yetkinlik Kümesi Dersleri

Çizelge 8 Yönetmelik Yetkinlik Kümesi Dersleri

Sıra	Ders Adı	AKTS	Sıra	Ders Adı	AKTS
1	Araştırma Yöntemleri	5	94	Kurumsal Kaynak Planlaması (ERP)	4
2	Bilgi Güvenliği ve Etik	5	95	Kurumsal Mimari	5
3	Bilgi Toplumu ve E-Devlet	4	96	Liderlik ve Motivasyon	5
4	Bilgi ve Teknoloji Yönetim	5	97	Lojistik ve Tedarik Zinciri Yönetimi	5
5	Bilgi Yönetimi	5	98	Lojistik Yönetimi	3
6	Bilişim Sistemleri için Strateji, Yönetim ve Kazanım	7	99	Makro İktisat – I	4
7	Bilişim Sistemleri Proje Yönetimi	5	100	Makro İktisat – II	4
8	Bilişimde Proje Yönetimi	6	101	Makroekonomi	5
9	Bilişimde Tüketici Davranışları	5	102	Mesleki Oryantasyon ve Yönetim Bilişim Sistemlerine Giriş	4
10	Çağdaş Yönetim Teknikleri	5	103	Mikro Ekonomi	5
11	Çağdaş Yönetim Yaklaşımları	5	104	Mikro İktisada Giriş	6
12	Davranış Bilimi	3	105	Mikro İktisat – I	5
13	Dijital Pazarlama	5	106	Mikro İktisat – II	5
14	Dijital Çağda Müşteri İlişkileri Yönetimi	5	107	Mikroiktisatın Temelleri	7
15	Dijital Çağda Stratejik Yönetim	6	108	Modern Yönetim Teknikleri	5
16	Dijital Ekonomi	5	109	Müşteri İlişkileri Yönetimi	5
17	Dijital Girişimcilik	5	110	Operasyon Yönetimi	5
18	Dijital Pazarlama	5	111	Örgütsel Davranış	5
19	E- Girişimcilik ve İnovasyon	5	112	Örgütsel Davranış (İngilizce)	5
20	E-İş	6	113	Örgütsel Davranışa Giriş	4
21	E-İş ve E-Ticaret	4	114	Örgütsel İletişim	5
22	E-İşletmecilik	5	115	Pazarlama	4
23	Ekonomi	5	116	Pazarlama Araştırmaları	5
24	Ekonomi 1	5	117	Pazarlama İlkeleri	5
25	Ekonomi II	5	118	Pazarlama İlkeleri – I	4
26	Ekonominin Esasları	6	119	Pazarlama İlkeleri – II	4

27	Ekonomiye Giriş	5	120	Pazarlama Yönetimi	5
28	Ekonomiye Giriş - I	6	121	Pazarlama Yönetimi I	5
29	Ekonomiye Giriş - II	6	122	Pazarlama Yönetimi II	5
30	Enformasyon Teknolojileri Proje Yönetimi	5	123	Pazarlamada Vaka Çalışmaları	5
31	Enformatik Yönetimi	5	124	Pazarlamaya Giriş	5
32	Envanter ve Bilanço	4	125	Postmodern Çağda Bütünleşik Pazarlama İletişimi	5
33	E-Ticaret	5	126	Programın Uzmanlık Dersleri	5
34	E-Ticaret Sistemleri	6	127	Proje Geliştirme I	8
35	E-Ticaret ve E-İşletme Yönetimi	5	128	Proje Geliştirme II	8
36	Finansal Yönetim	4	129	Proje Yönetimi	6
37	Finansal Yönetim – I	4	130	Sağlık Yönetimi Bilgi Teknolojileri	5
38	Finansal Yönetim – II	4	131	Sermaye Bütçelemesi	5
39	Finansal Yönetime Giriş	4	132	Sermaye Piyasası	3
40	Finansan Yönetim	5	133	Sermaye Piyasası ve Yatırım Araçları	3
41	Finansın Temelleri	6	134	Siyaset Bilimi	6
42	Genel Ekonomi	5	135	Siyaset Bilimine Giriş	6
43	Genel İşletme	6	136	Siyaset ve Ekonomiye Anlamak	5
44	Genel İşletme 1	5	137	Stok Yönetimi	4
45	Genel İşletme II	5	138	Stratejik İnsan Kaynakları Yönetimi	5
46	Gereksinim Yönetimine Giriş	7	139	Stratejik Planlama ve Yönetim	5
47	Girişimcilik	5	140	Stratejik Yönetim	5
48	Girişimcilik Kültürü	5	141	Stratejik Yönetim	6
49	Girişimcilik ve İnovasyon	5	142	Stratejik Yönetim ve İşletme Politikaları	4
50	Girişimcilik ve İş Kurma	5	143	Tamamlayıcı Seçmeli Ders	5
51	Girişimcilik ve Kobiler	5	144	Tedarik Zinciri Yönetimi	4
52	Girişimcilik Ve Proje Yönetimi	5	145	Tedarik Zinciri Yönetiminde	5

				Bilişim Teknolojileri	
53	Hizmet İçi Eğitim ve Yaşam Boyu Öğrenme	4	146	Teknoloji Yönetimi	5
54	İktisada Giriş	4	147	Ticaret Hukuku	4
55	İktisada Giriş 1	6	148	Toplam Kalite Yönetimi ve Akreditasyon	4
56	İktisada Giriş 2	6	149	Toplam Kalite Yönetimi ve Standartları	5
57	İktisadın Temel İlkeleri	5	150	Tüketici Davranışları	5
58	İktisat	5	151	Türkiye Ekonomisi	3
59	İktisat I	4	152	Uluslararası Finans I	5
60	İktisat II	4	153	Uluslararası Finans II	5
61	İKY Yönetimi	5	154	Uluslararası İşletme Yönetimi	5
62	İnsan Kaynakları Yönetimi	5	155	Uluslararası İşletmecilik	4
63	İnsan Kaynakları Yönetimi (İngilizce)	5	156	Uluslararası Pazarlama	4
64	İnsan Kaynakları Yönetimi Ve Geliştirilmesi	4	157	Uluslararası Yönetim	5
65	İnternette Pazarlama - I	5	158	Uzman Semineri	5
66	İnternette Pazarlama - II	5	159	Üretim Yönetim – II	4
67	İş Zekâsı	6	160	Üretim Yönetimi	4
68	İş Zekâsı ve Uygulamaları	5	161	Üretim Yönetimi –I	4
69	İşletme	5	162	Veri Tabanı Yönetim Sistemleri	4
70	İşletme Bilimine Giriş	5	163	YBS Proje Yönetimi	5
71	İşletme Bilimine Giriş - II	5	164	Yeni Ürün, İş ve Hizmet Geliştirme	5
72	İşletme Finansı	5	165	Yenilik ve AR-GE Yönetimi	3
73	İşletme Semineri – II	3	166	Yenilik Yönetimi	5
74	İşletme Semineri- I	3	167	Yetkinlik Tamamlayıcı Dersler	4
75	İşletme Yönetimi	5	168	Yönetim Bilgi Sistemleri	5
76	İşletme Yönetimine Giriş	5	169	Yönetim Bilimi	5
77	İşletmeciliğe Giriş	6	170	Yönetim Bilişim	8

				Sistemleri	
78	İşletmelerde Karar Destek Sistemi	5	171	Yönetim Bilişim Sistemleri Bitirme Çalışması	7
79	İşletmelerde Karar Destek Sistemleri	3	172	Yönetim Bilişim Sistemleri I	5
80	İşletmelerde Kaynak Planlaması	5	173	Yönetim Bilişim Sistemleri II	5
81	İşletmelerde Proje Yönetimi	7	174	Yönetim Bilişim Sistemleri Tasarım Projesi	6
82	İşletmeye Giriş	6	175	Yönetim Bilişim Sistemlerine Giriş	6
83	Kamu Ekonomisi	5	176	Yönetim Bilişim Sistemlerinin Temelleri	5
84	Kamu Yönetimi	5	177	Yönetim İlkeleri	6
85	Kamu-Özel Kesim Yapısı ve İlişkileri	4	178	Yönetim Psikolojisi ve Örgütsel Davranış	3
86	Karar Destek Sistemleri	5	179	Yönetim Tarihi	5
87	KOBİ'lerde Yönetim	4	180	Yönetim ve Organizasyon	5
88	Kurumsal Finansman	5	181	Yönetim ve Organizasyon – I	4
89	Kurumsal Kaynak Planlama	5	182	Yönetim ve Organizasyon – II	4
90	Kurumsal Kaynak Planlama Entegrasyonu	5	183	Yönetim ve Organizasyon (İngilizce)	5
91	Kurumsal Kaynak Planlama I	6	184	Yönetimin İlkeleri	6
92	Kurumsal Kaynak Planlama II	6	185	Yönetim- Organizasyon	5
93	Kurumsal Kaynak Planlama Uygulamaları	5			

Çizelge 9 Teknik Yetkinlik Kümesi Dersleri

Sıra	Ders Adı	AKTS	Sıra	Ders Adı	AKTS
1	Ağ Oluşturma	4	82	İşletmeler için Veritabanı Tasarım ve Yönetimi	6
2	Algoritma ve Programlama	6	83	İşletmelerde Veri Madenciliği	5
3	Algoritma ve Programlamaya Giriş	7	84	Kurumsal Bilgi Sistemleri	6
4	Algoritma ve Programlamaya Giriş I	8	85	Mobil Programlama	5
5	Algoritma ve Programlamaya Giriş II	8	86	Mobil Uygulama Geliştirme	6

6	Algoritmalar ve Programlama I	6	87	Nesne Tabanlı Programlama	5
7	Algoritmalar ve Programlama II	6	88	Nesne Yönelimli Modelleme	5
8	Algoritmaya Giriş	6	89	Nesne Yönelimli Programlama	6
9	Bilgi Sistemleri Analiz ve Tasarımı	6	90	Nesne Yönelimli Programlama (Modelleme)	4
10	Bilgi Sistemleri Güvenliği	5	91	Nesne Yönelimli Programlama I	5
11	Bilgi Teknolojileri Kullanımı	4	92	Nesne Yönelimli Programlama II	5
12	Bilgi Teknolojileri ve Uygulamaları	5	93	Nesneye Dayalı Modelleme ve Programlama	6
13	Bilgi Teknolojilerinin Etik ve İnsani Yönü	6	94	Nesneye Yönelik Programlama	6
14	Bilgi ve Teknoloji Yönetimi	6	95	Orta Düzeyde Programlama	5
15	Bilgisayar – I	3	96	Problem Çözme ve Algoritmalar	7
16	Bilgisayar Ağları	6	97	Programlama Giriş	6
17	Bilgisayar Ağları ve Güvenliği	6	98	Programcılıkta Algoritma Tasarımı	7
18	Bilgisayar Ağları ve Uygulamaları	7	99	Programlama	7
19	Bilgisayar Donanımı ve İşletim Sistemleri	6	100	Programlama Dilleri ve Veri Yapıları	5
20	Bilgisayar Donanımında Temel Kavramlar	2	101	Programlama I	5
21	Bilgisayar –II	3	102	Programlama II	5
22	Bilgisayar Okuryazarlığı	2	103	Programlama Teknikleri	7
23	Bilgisayar Uyg. Maliyet Muh.	5	104	Programlama Uygulamaları	5
24	Bilgisayara Giriş ve Bilgi İşleme	5	105	Programlamanın Temelleri	2
25	Bilgisayara Giriş ve Veri İşleme	6	106	Programlamaya Giriş	6
26	Bilişim Güvenliği	5	107	Sağlık Bilgi Sistemleri	5
27	Bilişim Projesi - I	7	108	Sağlık Bilişim Sistemleri	5
28	Bilişim Projesi - II	7	109	Script Temelleri Programlara Giriş: R ve Python	7
29	Bilişim Sistemleri Analizi ve Tasarımı	6	110	Siber Dünya, Siber Tehditler ve Uluslararası	5

				İlişkiler	
30	Bilişim Sistemleri Çözümleme, Tasarım Ve Geliştirme	5	111	Sistem Analiz ve Tasarımı	5
31	Bilişim Sistemleri Güvenliği	5	112	Sistem Güvenliği	6
32	Bilişim Sistemleri ve Tekno. Giriş	4	113	Sistem Simülasyonu	5
33	Bilişim Sistemleri ve Teknolojilerine Giriş	5	114	Sosyal Medya ve Web Analizi	7
34	Bilişim Sistemleri Yönetimi	5	115	Sunucu Tarafı Programlama	7
35	Bilişim Sistemlerinde Proje	5	116	Temel Bilgi Teknolojileri	6
36	Bilişim Sistemlerinin Temelleri	7	117	Temel Bilgisayar Kavramları	6
37	Bilişim Teknolojileri	3	118	Temel Programlama	4
38	Bilişim Teknolojileri Proje Yönetimi	5	119	Uluslararası BT Güvenliği	5
39	Bilişim Teknolojilerinde Gelişmeler ve Standartlar	5	120	Veri Bilimine Giriş	5
40	Bilişim Teknolojilerine Giriş	6	121	Veri İletimi ve Bilgisayar Ağları	5
41	Bilişim Yönetimi için İleri Java	5	122	Veri Madenciliği	5
42	Bilişim Yönetimi için Java	5	123	Veri Madenciliği ve İş Zekası	6
43	BT Temelleri	5	124	Veri Tabanı Sistemleri ve Uygulamaları	5
44	Bulut Bilişim	4	125	Veri Tabanı Sistemleri ve Uygulamaları II	5
45	Bulut Hesaplama	6	126	Veri Tabanı Uygulamaları	5
46	Büyük Veri Analizi	5	127	Veri Tabanı ve Veri Tabanı Yönetim Sistemleri	7
47	Coğrafya Bilgi Sistemi	5	128	Veri Tabanı Yönetim Sistemleri	7
48	Çevik Yazılım Geliştirme	5	129	Veri Tabanı Yönetim Sistemleri - I	5
49	Dijital Okur Yazarlık	3	130	Veri Tabanı Yönetim Sistemleri - II	4
50	Elektronik İşletmecilik	4	131	Veri tabanı Yönetimi ve Modellemesi	5
51	E-Ticaret	5	132	Veri Tabanına Giriş	5

52	Görsel Programlama	5	133	Veri ve Bilgi Yönetimi	5
53	Görsel Programlama - I	7	134	Veri Yapıları	6
54	Görsel Programlama - II	5	135	Veri Yapıları ve Algoritmalar	5
55	Grafik Tasarım ve Animasyon	5	136	Veri Yapıları ve Veri Tabanı Uygulamaları	6
56	Grafik Tasarımına Giriş	5	137	Veri Yapıları ve Veri Tabanları	6
57	Grafik ve Oyun Tasarımı	5	138	Veri Yönetimi (Dmbok)	5
58	Güncel İşletim Sistemleri	5	139	Veritabanı Sistemleri ve Uygulamaları	7
59	İnternet ve Web Programlama	7	140	Veritabanı Yönetim Sistemleri	6
60	İleri Düzey Web Tasarımı	5	141	Veritabanı Yönetimi	5
61	İleri Ofis Uygulamaları	5	142	Web Programlama	5
62	İleri Veri Tabanı Uygulamaları	5	143	WEB Programlama (Java)	5
63	İleri Web Dizayn	6	144	Web Tabanlı Programlama	5
64	İleri WEB Tasarımı	5	145	Web Tabanlı Programlama I	5
65	İnovasyon ve Bilgi Yönetimi	5	146	Web Tabanlı Programlama II	5
66	İnsan Bilgisayar Etkileşimi	5	147	Web Tabanlı Programlama Ve Tasarımı	5
67	İnsan Kaynakları Bilişim Sistemleri	5	148	Web Tabanlı Teknolojiler	5
68	İnternet Bilgi Sistemleri	5	149	Web Tasarımı	5
69	İnternet Programlama - I	5	150	Web Tasarımı ve İnternet Programlama	6
70	İnternet Programlama - II	5	151	Web Tasarımı ve Programlama	5
71	İnternet Tabanlı Programlama	4	152	WEB Tasarımına Giriş	5
72	İnternet ve Web Programlama	5	153	Web Tasarımına Giriş	6
73	İnternet ve Web Programlama 1	5	154	Web Uygulamaları Geliştirme	5
74	İnternet ve Web Programlama 2	5	155	Web Uygulamaları Tasarım Ve	5

				Geliştirme	
75	İş Süreçleri Mühendisliği	6	156	Yapay Zekâ	5
76	İş Zekâsı ve Veri Madenciliği	5	157	Yapısal Programlama	5
77	İş Zekâsı ve Veri Madenciliği 1	5	158	Yapısal Programlama	6
78	İş Zekâsı ve Veri Madenciliği 2	7	159	Yapısal Programlama I	5
79	İşletim Sistemleri	5	160	Yapısal Programlama II	5
80	İşletim Uygulamaları	5	161	Yazılım Mühendisliği	5
81	İşletme Uygulaması Geliştirme	5	162	Yönetimde Yapay Zekâ Uygulamaları	5

Çizelge 10 Analitik Yetkinlik Kümesi Dersleri

Sıra	Ders Adı	AKTS	Sıra	Ders Adı	AKTS
1	Araştırma Yöntemleri	7	48	Kamu Maliyesi	3
2	Ayrık Matematik	4	49	Karar Verme Teknikleri	5
3	Betimleyici İstatistik Ve Olasılık	5	50	Mali Tablolar Analizi	3
4	Betimsel İstatistik	7	51	Maliye Politikası	5
5	Bilgi Analizi ve Sistem Dizayn	6	52	Maliyet Muhasebesi	6
6	Bilgisayarlı Muhasebe	5	53	Maliyet Muhasebesi – I	4
7	Bilimsel Araştırma Teknikleri	5	54	Maliyet Muhasebesi – II	4
8	Bulanık Mantık	5	55	Matematik 1	7
9	Çıkarımsal İstatistiğe Giriş	4	56	Matematik 1 – Fonksiyonlar ve Türev	6
10	Çıkarımsal İstatistik	7	57	Matematik 2	7
11	Elektronik Hesap Tabloları	5	58	Matematik II	6
12	Envanter - Bilanço	3	59	Matematiksel İstatistik I	6
13	Finans Muhasebesi	4	60	Matematiksel İstatistik II	4
14	Finansal Durum Analizi	5	61	Muhasebe	5
15	Finansal Muhasebe	6	62	Muhasebe - I	4
16	Finansal Muhasebe I	5	63	Muhasebe - II	4
17	Finansal Muhasebe II	5	64	Muhasebe Bilişim Sistemleri	5
18	Finansal Muhasebenin Temelleri	6	65	Muhasebe Denetimi	4
19	Finansal Tablolar Analizi	4	66	Muhasebe İlkeleri I	6
20	Finansal Tablolar ve Mali Analiz	6	67	Muhasebe İlkeleri II	6
21	Genel İletişim Bilgisi	3	68	Muhasebeye Giriş	6
22	Genel Matematik	6	69	Optimizasyon	5

				Teknikleri	
23	Genel Matematik I	6	70	Sayısal Yöntemler	3
24	Genel Matematik II	6	71	Sayısal Yöntemler I	5
25	Genel Muhasebe	6	72	Sayısal Yöntemler II	5
26	Genel Muhasebe I	5	73	Sistem Analizi ve Algoritmalar	7
27	Genel Muhasebe II	5	74	Sistem Analizi ve Proje Yönetimi	5
28	Hesaplamaya Giriş	7	75	Sistem Analizi ve Tasarımı	7
29	İleri İstatistik	4	76	Sosyal Bilimler İçin Araştırma Yöntemleri	6
30	İleri İstatistik Uygulamaları	5	77	Sosyal Bilimler İçin İstatistik	6
31	İleri Matematik	5	78	Sosyal Bilimler İçin Matematik	6
32	İleri Numerik Yöntemler	5	79	Sosyal Bilimler İçin Matematik I	7
33	İstatiksel Analiz	5	80	Sosyal Bilimler İçin Matematik II	7
34	İstatistiğe Giriş	7	81	Şirketler Muhasebesi	4
35	İstatistik	7	82	Temel İstatistik	5
36	İstatistik I	5	83	Temel Matematik	5
37	İstatistik II	5	84	Ticari Matematik	4
38	İstatistik ve Araştırma Yöntemleri	4	85	Üretim Yönetimi	5
39	İstatistik Ve Uygulamaları	6	86	Yatırım Projeleri Analizi	3
40	İstatistiksel Öğrenme	5	87	Yazılı ve Sözlü İletişim Becerileri	5
41	İş Analiz ve Tasarımı	5	88	Yazılı ve Sözlü İletişim Becerileri	4
42	İş İletişimi ve Etik	5	89	Yeni İletişim Teknolojileri	5
43	İş Süreçleri Analizi	5	90	Yönetim Muhasebesi	6
44	İşletme Matematiği	5	91	Yöneylem	6
45	İşletme Matematiği – I	4	92	Yöneylem Araştırma - I	5
46	İşletme Matematiği II	5	93	Yöneylem Araştırma - II	5
47	İşletmeler İçin Matematik	6	94	Yöneylem Araştırması	6

Çizelge 11 İletişimsel Yetkinlik Kümesi Dersleri

Sıra	Ders Adı	AKTS	Sıra	Ders Adı	AKTS
1	Akademik Amaçlı İngilizce I	2	28	İş Hukuku	3
2	Akademik Amaçlı İngilizce II	2	29	İş Hukukuna Giriş	4
3	Akademik İngilizce 1	4	30	Kıymetli Evrak Hukuku	3
4	Akademik İngilizce Becerisi - I	5	31	Medeni Hukuk	4

5	Akademik İngilizce Becerisi - II	5	32	Mesleki İngilizce	5
6	Akademik İngilizce II	2	33	Mesleki İngilizce I	4
7	Akademik ve Sosyal Oryantasyon	1	34	Mesleki İngilizce II	4
8	Anayasa Hukuku	3	35	Mesleki Yabancı Dil I	3
9	Bilişim Hukuku	5	36	Mesleki Yabancı Dil II	3
10	Bilişim Hukuku ve Etik	8	37	Siber Hukuk	4
11	Borçlar Hukuku	3	38	Sosyal Bilimlere Giriş	6
12	ENG xxx İngilizce Grubu	5	39	Sosyal Medya	5
13	ENG xxx İngilizce Grubu	5	40	Temel Hukuk	5
14	Hukuka Giriş	6	41	Temel Hukuk Bilgileri	5
15	Hukukun Temel İlkeleri	5	42	Ticaret Hukuku	2
16	Hukukun Temel Kavramları	5	43	Ticaret Hukukuna Giriş	5
17	Hukukun Temelleri	6	44	Türkçe Eleştirel Okuma ve Yazma	4
18	İdari Yargı	3	45	Vergi Hukuku ve Türk Vergi Sistemi	5
19	İletişim Bilimine Giriş	3	46	Yabancı Dil I	5
20	İngilizce	4	47	Yabancı Dil I (Almanca I)	2
21	İngilizce Dil Becerileri I	4	48	Yabancı Dil I (Fransızca I)	2
22	İngilizce Dil Becerileri II	5	49	Yabancı Dil I (İngilizce I)	2
23	İngilizce I	5	50	Yabancı Dil II	5
24	İngilizce II	5	51	Yabancı Dil II (Almanca II)	2
25	İngilizce III	5	52	Yabancı Dil II (Fransızca II)	2
26	İngilizce IV	5	53	Yabancı Dil II (İngilizce II)	2
27	İngilizcede Eleştirel Okuma Ve Yazma	4			

EK – 2. Özgeçmiş

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Ümit Yaşar KIRDÖK

Doğum Yeri ve Tarihi : Kahramanmaraş, 1987

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Süleyman Demirel Üniversitesi, Teknik Eğitim
Fakültesi, Elektronik Bilgisayar Eğitimi Bölümü, Bilgisayar Sistemleri
Öğretmenliği

Yüksek Lisans Öğrenimi : Ufuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Yönetim Bilişim Sistemleri

İletişim

E-Posta Adresi : umityasark@gmail.com